

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha číslo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knaflejeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Cilji nemške politike

Vsa stremjenja nemške zunanje politike v tekočem letu so bila usmerjena k reviziji mirovne pogodbe in reparacij

Berlin, 29. decembra AA. Pri presojanju smerice in uspehov nemške zunanje politike v tekočem letu, prevladuje v diplomatskih in političnih krogih sodeče naziranje: Dne 1. januarja 1931. je »Germania«, osrednje glasilo dr. Brüningove stranke, objavila uvodnik z naslovom »To leto bo leto revizije. Isti list je 25. decembra objavil komentar o poročilu posvetovalnega odbora v Baslu pod naslovom »Revizija je na vidiku«.

S tema naslovoma je na najbolj viden način očrtana temeljna misel, ki prejšnja vso zunanjo politiko nemške vlade v letošnjem letu. To politiko je nemška vlada zasledovala s krepko odločenostjo, vendar pa z raznovrstnimi uspehi. Njena glavna misel je naperjena proti versajski mirovni pogodbi. Nemška vlada se je te politične smeri poslužila zlasti v prvih mesecih letošnjega leta, da bi na ta način pokazala nemškemu narodu, kaj je aktivna zunanja politika in kako je treba izkoristiti udarec gospodarske krize, ki ne prizanašajo nobeni državi. To novo politiko je nemška vlada skušala uveljaviti tudi zaradi pomembne zmage nemških nacionalnih socialistov pri volitvah dne 14. septembra 1930.

Tudi po teh volitvah je stranka nacionalnih socialistov močno narasla. Zato je skušala vlada zavezati ta pokret s tem, da je prevzela najvažnejša gesla hitlerjevega pokreta. K temu pa je bila prisiljena tudi iz drugih notranjepolitčnih razlogov. Mnogi so pobijali zunanjo politiko pokojnega dr. Stresemanna, češ, da je po izpraznitvi Porajne izgubil ves smisel za praktične uspehe. Aktivna zunanja politika Nemčije pa naj bo razveljavljena versajske mirovne pogodbe. Posledica te politike je bila poudarjena ohranitev prejšnjih dobrih stikov med Nemčijo in Francijo. Mnoge stranke so Francijo obtoževale, da je kriva obubožanja širokih slojev v Nemčiji in da je zadnja država, ki brani mirovno pogodbo. Zagovorniki te aktivne politike so smatrali, da je škoda, ki jo ima pri tem Nemčija, bolj postranska v razmerju s tem kar bi se doseglo z razveljavitvijo mirovne pogodbe. Pri teh pogodbah naj bi se izpremenile določbe o nemških mejah, o reparacijah in o razorožitvi.

Pri adreces proti versajski pogodbi je bil zamišljen s carinsko zvezo med Nemčijo in Avstrijo. Ta načrt je nemška vlada odločno zavračala. V največji tajnosti. Ko pa so ga sporočili svetu, so ga nemški nacionalisti sprejeli z velikim zanosom. Vse nemško časopise je pisalo, da se Nemčija vrača k svojim veličnim tradicijam pred svetovno vojno in posluša prodornost na vzhod. (Drang nach Osten). Nemška diplomacija pa se je pri tem zmožila v oči odpora, na katerega je zadel načrt po vsej Evropi. Akcija je nečisto končala v Zenevi in ministri, ki je načrt sestavil in zagovarjal, je moral odstopiti.

Medtem se je bil denarni položaj Nemčije hudo poslabšal. Nameravana carinska zveza z Avstrijo in druge nacionalistične manifestacije v Nemčiji so povzročile splošno odtegnitev tujih kreditov, naloženih v Nemčiji in Avstriji. Čisto finančna vprašanja so potisnila politična vprašanja v ozadje. Nemčija se je v tej stiski obrnila na Zedinjene države in dosegla s pomočjo svojih ameriških upnikov, ki so se zbalji za svoje v Nemčiji naložene kapitale, da je predsednik Hoover posredoval in predlagal enoletni moratorij za reparacije in za meddržavne dolge.

Državni kancelar dr. Brüning je tedaj spoznal zmotnost pristavov aktivne politike proti Franciji. V svojem zgodovinskem govoru dne 24. junija je izjavil, da želi Nemčija sporazum s svojo veliko zapadno sosedo. Ta izjava je bila brez dvoma iskrena, prišla pa je žal nekoliko prepozno. Dogodki, ki so sledili, prihod nemških ministrstev v Pariz, razgovori v Londonu in Brindanov obisk v Berlinu, so ugodno psihološko učinkovali in so bili zaokroženi s praktičnim uspehom. Francija in Nemčija sta ustanovili veliko mešano komisijo za gospodarsko sodelovanje. Prikrivali pa bi si resnicu, če bi rekli, da je ta uspeh že tudi resnično zbližal obe državi tako, kakor sta si to želeli. Bland in pokojni dr. Stresemann. V svojih najtežjih finančnih trenutkih meseca julija in avgusta je Nemčija računala s takojšnjo materialno podporo Francije. Nemška vlada je bila tedaj vezana z nacionalistično frazeologijo in je smatrala, da ne more poplačati te podpore Franciji z najmanj političnimi protuslugami. Zato je Francija obdržala svoje zlato in nemška vlada se je ponovno vrnila k novi obliki svoje aktivne zunanje politike, ki jo je bila poizkusila s propadlo carinsko zvezo z Avstrijo.

Sedaj je svoj glavni udarec naperila proti Youngovemu načrtu in proti razorožitvenim določbam versajske mirovne pogodbe. Čisto odkrito izjavlja, da potrebuje novo ureditev reparacijskega vprašanja, da bi mogla prestopiti sedanje težkoče in počakati boljših časov. Nemška vlada sodi, da lahko pri tem računa na svetovno gospodarsko krizo, ki naj bi ji omogočila, da se končno otrese in reši svojih reparacijskih davkov. S to zahtevo se bo nemška vlada oglasila na reparacijski konferenci. V tem duhu skuša tudi nemško časopise pripraviti domaćo in tujo javnost na razorožitveno konferenco.

Na podlagi vsega tega je jasno, da ni več razlike med vladnim stališčem in zahtevami nacionalnih socialistov ne glede na reparacije in ne glede na razorožitve. Narodni socialisti se niso v vladi, kljub temu pa so vsi nemški vladi svojo politiko. To so glavne smeri in taki so uspehi, ki jih je dosegla nemška vlada v svoji zunanji politiki leta 1931.

Pred novimi dogodki v Indiji

Gandhi zopet v Indiji — Govori o možnosti krvave borbe — Tudi Patel napoveduje revolucijo — Macdonald o težavnem položaju v Indiji

Bombay, 29. decembra. Z. S. Parnikom »Pisna« se je večeraj jutraj vrnil v Indijo Mahatma Gandhi. Na pomolih in obali je bilo zbranih okrog 500.000 ljudi, ki so z viharimi vzdiki pozdravili svojega voditelja, ko se je izkrcal. Od pristanišča pa vse do Gandhijevega stanovanja je vrvele na tisoče ljudi.

Vendar pa manifestacije niso potekle povsem mirno. Pripletlo se je tudi več incidentov med »nedotakljivimi« in gandhisti. Okrog 50 ljudi je bilo ranjenih in pokodovanih. Policija je morala skrbeti s silo za red na več mestih. Posebno mnogo incidentov se je pripetilo v bližini pristanišča, kjer so pristali ene kakor druge stranke rabili tudi palice in gorjace.

Komaj je Gandhi zapustil ladjo, so ga obkrožili novinarji in mu stavili nebroj vprašanj. Na vprašanje, kaj meni o velikem številu aretacij v Bengaliji, je odgovoril, da je treba bengalsko vprašanje presojati drugače, ker je tudi položaj v tej pokrajini drugačen, kakor v ostalih krajih Indije. O indskem vprašanju je dejal, da bo spregovoril šele po sestanku s člani indskega kongresa. Pribil je le še, da so ukrepi, ki jih je pred kratkim izdala indska vlada, v nasprotju z nekdanjim dogovorom in da izjavlja kongres.

Gandhijev spremljevalec Vithalbhai Patel je nato dejal novinarjem, da koraka Indija naravnost proti revoluciji in da je

ponovna borba za svobodo dežele neizbežna. Indska konferenca v Londonu se je zaključila s popolnim neuspehom. Patel je poudaril, da je potreben bojkot vsega angleškega blaga. Indska konferenca in Gandhijev obisk v Londonu nista zmanjšala prestiža in avtoritete indskega kongresa.

Zvečer je imel Gandhi javen govor, ki je razveljal precej ostre oblike. Gandhi je v svojem govoru izrekel celo nekaj groženj. Med drugim je dejal tudi: »Če bo borba postala neizbežna, jo bomo sprejeli. Skušal bom storiti vse, da preprečim krizo v svoji deželi. Če pa se položaj ne bo spreminil, vas bom pač moral prositi, da sprejmete vse žrtve, ki bodo v novi borbi potrebne.« Na drugem mestu je zatrdil, da mu ne bo mogoče pomirjevalno vplivati na ljudstvo, kakor je storil doslej. »Dodaž smem se boriti proti palicam, posledaj pa bo treba računati s kroglastimi.«

London, 29. decembra. Z. Ministrski predsednik Macdonald je novinarjem pri nekem intervjuju izjavil, da je položaj v Indiji zelo težak. Obzatovali je, da so pristajali sile in nereda zavrnili ponudbo, ki jim jo je stavila vlada, ko se je oas pripravljal, da v sporazumu z voditelji indskega javnega mnjenja uredi indske razmere na osnovi široke svobode. Dogodki poslednjih dni so le pojav škodljivega pokreta, ki hote ovira napredek indske dežele.

Polom milanske Zadrúžne banke

30 milijonov lir primanjkljaja — Italijanski tisk zvrča krivdo na bančne ravnatelje, ki so bili aretirani

Milan, 29. decembra. Z. V tujakšnih finančnih krogih je polom Zadrúžne zavarovalnice »Banca di Milano« zbudil veliko razburjenje. Banka je imela v svojih knjigah zabeleženih 50 milijonov deficita, a le 20 milijonov lir aktive. Ravnatelja banke Lucija in Lovrenca Manzoni, ki sta oba še zelo mlada, ter oče Josipa so aretirali. Zaradi propasti te banke so bili prizadeti v največji meri vlagatelji, po večini kmetje in mali posestniki iz okolice Milana.

Kakor poroča italijanski tisk, ima Josip Manzoni zelo slabo preteklost. Imel je že večkrat opravka s sodnijo. L. 1906. je povzročil viharne skandal z nekim podjetjem, ki naj bi izdelovalo blago, ki ne bi prepuščalo krogel iz pušk in drugega orožja. Italijanski kapital mu je takrat nasedel in mu stavil na razpolago velike vsote. Izkazalo se je, da je bila vsa zadeva

le spretna goljufija bančnega ravnatelja, ki je v ostalem ustanovil z enakimi nameni še osem drugih podjetij. Predvsem se je bavil s kupčijo s palačami in je ustanovil tudi družbo za gradnjo novih palač. Prav te palače, ki so pozneje prešle v last zavarovalnice »Banca di Milano«, predstavljajo aktivno 20 milijonov lir. Listi pa so mnenja, da so palače vsekar več vredne, čeprav ne nudijo v sedanjih razmerah nikakršnih večjih dohodkov.

Vztrajna nemška letalka

Berlin, 29. decembra. d. Letalka Elly Beinhorn je prispela na božični večer v Delhi. Čez nekaj dni bo nadaljevala svoj polet v Kalkuto, od tam pa v Siam in na Sundske otoke.

DEMARŠA V WASHINGTONU

Anglija in Francija bosta opozorili ameriško vlado, da ni mogoče plačati vojnih dolgov, če se ukinejo reparacije

Pariz, 29. decembra AA. Vest o povabilu predsednika angleške vlade Macdonalda predsedniku francoske vlade Lavalu za sestanek komentirajo živahno vsi francoski listi. Večina listov naglašja, da komunike, ki ga je o tem izdala francoska vlada, demantira samo poročilo o izrečnem povabilu angleškega premierja, zaradi česar mislijo, da ta komunike prav nič ne omejuje možnosti kasnejšega sestanka med obema državnikoma. Listi domnevajo, da je sestanek nemara sugeriral Macdonald v pismu, ki ga je poslal g. Lavalu.

Nasprotno trdi pariški »Matine«, da Macdonaldovo pismo ne vsebuje ne direktno ne indirektno nikake aluzije na morebitni sestanek Macdonalda in Lavalu. Načrt francoske vlade o reparacijah, pravi list, še ni končno dogovorjen in bo treba še proučiti nekatere točke sklepov finančnih strokovnjakov v Baslu. Na drugi strani hoče francoska vlada počakati, da se konča zasedanje bankirjev v Berlinu. Glede na to bi se šele tedaj lahko začeli razgovori med Parizom in Londonom.

Angleško-francosko posredovanje v Washingtonu

Pariz, 29. decembra. d. Agence Havas javlja iz Londona o trditvah, da je bilo Macdonaldovo pismo Lavalu o reparacijah poslano pred desetimi dnevi. Vsebinska ni bila objavljena, vendar pa se je izvedelo toliko, da more priti do sestanka obeh ministrskih predsednikov, če bi zahtevale okoliščine. Potrjuje se, da se med Macdonaldom in Lavalom vrše razgovori o oportunistični sestanku v svrhu proučitve reparacijskega vprašanja, vendar pa doslej še ni prišlo do nobene oficijelne odločitve. Angleški poslanik v Parizu, ki se sedaj mudi v Londonu, bo konferiral z Macdonaldom po njegovem povratku iz škotske ter bo sporodil francoski vladi uspeh teh razgovorov jutri zvečer ali pa v četrtek. Nekateri pariški listi govorijo celo o možnosti skupne francosko-angleške demarše v Washingtonu, pri kateri bi bilo ameriški vladi oficijelno sporočeno, da se čutila Francija in Anglija prisiljeni za toliko časa ustaviti plačila dolgov Ameriki, dokler ne bodo zopet obnovljena nemška reparacijska plačila.

Pariz, 29. decembra. d. V razpravi o prihodnji reparacijski konferenci piše »Excelsior«: Po objavi baselskega poročila izražena namera ameriške vlade, da bo na haško konferenco poslala samo navadnega opazovalca, je zbudila pri londonskih in pariških vladi precej nerazpoloženja. Anglija in Francija ne moreta kot upnici Nemčije in dolžniki Amerike priznati Nemčiji nobenih obljav brez zagotovila, da jima bodo priznane kompenzacije v vprašanju medzvezniških dolgov. Zato ni izključeno, da bosta angleška in francoska vlada izvršili v Washingtonu skupno demaršo, pri kateri bosta opozorili ameriško vlado na to zadevo. Nemogoče je, pravi list, da bi se trajanje nemškega moratorija podaljšalo do brezkončnosti, ne da bi se s tem podaljšala tudi gospodarska in finančna kriza sama.

Moratorij za dolgeve Ameriki

Pariz, 29. decembra. d. Finančno tehnično posvetovalno zastopnikov angleškega zakladnega urada in francoskega finančnega ministrstva, ki so se pričela nekaj dni pred božičem, so se zopet obnovila. Iz dosedanjega poteka razgovorov sklepa, da med Francijo in Anglijo ne bo lahko prišlo do soglasja, zlasti glede stališča obeh držav proti Ameriki. Francija in Anglija sta na podlagi dosedanjih pogodb o dolgovih upravičeni, da proglasita večletni moratorij napram Ameriki in Francija more storiti isto tudi napram Angliji, ki ji mora odplačati še velik vniški dolg. Francoska vlada ni nikomur prikrivala, da se bo poslužila pravice za moratorij, kakor hitro bi izostala nemška reparacijska plačila.

Možnost revizije dolgov Ameriki

Washington, 29. decembra. d. Ker je skoro gotovo, da Zedinjene države vsaj oficijelno ne bodo zastopane na prihodnji reparacijski konferenci v Haagu, se ameriški politični krogi živahno bavijo z vprašanjem, kakšno stališče bo zavzela Amerika glede na sklepe te »konference dolžnikov«. Newyorški »Herald Tribune« je baje zvedela, da je ameriška vlada pripravljena novič obravnavati vprašanje dolgov zaradi morebitne revizije, če bo Evropa sama uredila svoje zadeve. Kakor trdi list, bi se izvršila ta revizija glede na plačilno sposobnost posameznih dolžnih držav. Načrt konference v Haagu temelji na tem, da je Evropa pripravljena rešiti svoje probleme. Če je poročilo strokovnjakov pokazalo, da Nemčija ne more plačati reparacij, ne more Amerika kasneje pritrditi tudi nobenemu načrtu, po katerem bi Nemčija imela nositi vsa bremena. To poročilo običajno dobro informirana lista »Herald Tribune« je zbudilo mnogo pozornosti, ker ne trdi ničesar drugega, kakor da se ameriška vlada kljub hudi opoziciji v kongresu še vedno bavi z revizijskimi načrti.

Amerika se ne udeležijo reparacijske konference

Washington, 29. decembra. d. V uradnih krogih govore, da se bodo morda Zedinjene države udeležile nameravane reparacijske konference v Haagu, če se bo bavila tudi z mednarodnimi finančnimi problemi, če pa se bo omejila samo na razpravo o nemških reparacijah, se smatra udeležba Amerike kot nepotrebna. Čeprav Zedinjene države doslej iz Evrope še niso prejele nobenega povabila za udeležbo na konferenci v Haagu, so že dosegla vpraša-

nja o stališču Zedinjenih držav in predsednik Hoover se bavi sedaj zelo resno z vprašanjem ameriške udeležbe. V dobro poučenih krogih izrečno poudarjajo, da je Ameriki mnogo na preprečenju skupne razprave o vojnih dolgovih in reparacijah. Če bi se vendarle razpravljalo o vojnih dolgovih skupno s splošnimi problemi, kakor z vprašanjem mednarodnih kratkoročnih kreditov in ohranitve zlatega standarda, bi to ne preprečilo sodelovanja Zedinjenih držav. Zatrjujejo, da hočejo vladni krogi najprej čuti mnenje ameriškega člana baselskega posvetovalnega odbora Stewarda. Preden hočejo sprejeti končnoveljavni sklep. Steward, ki je v Baslu zastopal Federalno rezervno banko, bo došel v New York v pričetku januarja, zaradi česar pričakujejo, da bo že v prvem tednu novega leta znano točneje ameriško stališče.

Washington, 29. decembra. s. Državni podtajnik v zakladnem uradu Mills je izjavil, da Zedinjene države niti oficijelno niso bile povabljene na reparacijsko konferenco, čeprav pa bi bile povabljene, se konference ne bi udeležile.

Odpor Nemčije

Berlin, 29. decembra. d. Nemška vlada vztraja slej ko prej na zahtevi po definitivni rešitvi reparacijskega vprašanja in je odločena, da ne pristane na nov provizorij, za katerega se prizadeva Francija. Francoska vlada je bila tudi že obveščena iz Berlina, da nemška vlada ne more pristati na naziranje Francoske, ki se hoče poslužiti

podatkov baselskega poročila za dokaz upravičenosti ohranitve Youngovega načrta. Nemška vlada zahteva temeljito novo ureditev vsega reparacijskega vprašanja na podlagi popolne plačilne nezmožnosti Nemčije ter odklanja vsako nadaljnje vzdrževanje Youngovega načrta s podaljšanjem moratorija.

Italijanska sodba o baselskem poročilu

Rim, 29. decembra. AA. »Popolo di Roma« pravi o baselskem poročilu, da bodo vse stranke našle v njem potrdilo svojih tez, ne samo v besedilu samem, nego tudi med vrsticami. Članek zaključuje tako: Američka mora priti do spoznanja, da lahko mnogo stori za usodo sveta, da lahko reši Evropo ali pa jo pogubi.

Delo reparacijske konference

London, 29. decembra. s. Kakor se govori, bo dnevni red reparacijske konference zelo razširjen. Razpravljala bo tudi o vprašanjih valute, carin, zlatega standarda in o drugih važnih finančnih zadevah. Pričakuje se, da se bo konferenca sestala še pred 20. januarjem. Trajala bo do meseca februarja ter se deloma vršila istočasno z razorožitveno konferenco. V tujakšnih dobro informiranih krogih izražajo mnenje, da se bo reparacijska konferenca sestala v Lausanni in ne v Haagu, ker bo neposredno za zasedanjem Sveta Društva narodov, ki je sklicano za konec januarja v Zenevi, sledila ženevska razorožitvena konferenca.

Organizacija nove vsedržavne stranke

V vseh srezih se snujejo krajevne organizacije, ki naj postanejo celice vztrajnega dela za napredek naroda

Beograd, 29. decembra. v. Božične parlamentarne počitnice so izkoristili narodni poslanci za to, da stopijo v stike s svojimi volilci, da tako na eni strani skupno z njimi prouče položaj svojih volilnih okrajev, na drugi strani pa, da navežejo tesnejše stike z volilci potom krajevnih organizacij novo osnovane vsedržavne narodne stranke. Iz vseh krajev države prihajajo poročila, da so volilci, zavedajoč se težkih in odgovornosti polnih časov, v katerih živimo, z navdušenjem pozdravili to zamisel ter toplo pozdravljajo program narodno radikalne kmečke demokracije, ki naj očuva narodno slogo, ki se je tako lepo manifestirala ob priliki novembrskih volitev. V vseh večjih krajih so že osnovane krajevne organizacije, ki bodo skrbjele za to, da se ideja narodne sloge v duhu jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva poglobi ter

da na drugi strani nudijo volilcem priliko in možnost, da preko svojih krajevnih organizacij ostanejo v stalnem stiku s svojimi narodnimi poslanci, da jih lahko sproti obveščajo o vseh svojih željah in potrebah. Posebno lepo napreduje organizacija nove stranke v savski banovini in v Vojvodini, kjer so že skoraj v vseh srezih osnovane krajevne organizacije. Tudi v vseh ostalih banovinah je osnovanje krajevnih in sreskih organizacij v polnem razvoju. Kakor je naše ljudstvo ob priliki volitev pokazalo — o svoji zrelosti in se ni dalo begati po raznih hujšakih, ki so sedaj po veliki večini že uvideli svojo zmotno in zaslepljenost, tako tudi sedaj trezno presoja položaj in se v množicah zgrija v novih političnih edinicah, ki naj postanejo celice vztrajnega in marljivega dela za napredek in lepšo bodočnost vsega našega naroda.

Nova vlada v Nankingu

Linsin sestavi novi kabinet — Japonci prodirajo proti Činčovu

Nanking, 29. dec. Z. Kuomintang je te dni permanentno zasedal. Zasedanje se je zaključilo z rešitvijo nankinske vladne krize. Za predsednika republike in vlade je bil imenovan Linsin. Ta je sestavljal naslednjo vlado, ki jo je eksekutiva Kuomintanga tudi že potrdila: ministrski predsednik Linsin, zunanji minister Cen, notranji minister Livenfan.

London, 29. dec. Z. Posebni poročevalci londonskih listov poročajo o stalnem napredovanju japonske vojske v smeri proti Činčovu. Japonske čete so razvrščene na fronti, ki meri v dolžini okrog 150 angleških milj. Obe krili prodirata proti Činčovu s precejšnjo naglico, tako da bo japonska vojska v kratkem obkolila to kitajsko postojanko.

Šanghaj, 29. dec. g. Položaj na mandžurskem bojišču se je zopet zelo poostiril. V

bližini postaje Kava divja bitka. Japonska brigada je naletela na večje formacije neroguliranih kitajskih čet, ki so takoj napadle Japonce. Prišlo je do ljute borbe, ki se traja. Tudi pri Šimusu se pričakuje boji. Proti japonskim postojankam koraka močan zbor kitajskih prostovolcev.

Med tem je japonski cesar dovolil, da se japonske sile v Mandžuriji znova ojačajo. Na bojnem polju je sedaj zbranih 50 do 60 tisoč mož japonske vojske.

Nankinska vlada je večeraj določila generala Canghaianga, da prevzame obrambo Činčova. Listi poročajo, da bo mogoče Kitajcem z uspehom braniti mesto, če bo novemu vrhovnemu poveljniku kitajskih čet v pravem času uspelo, da organizira obrambno linijo in ojači kitajsko sile na bojišču.

Poljske zaščitne carine

Varšava, 29. dec. d. Odredba o prepovedi uvoza, ki bo stopila v veljavo s 1. januarjem, se bo med drugim nanašala na naslednje blago: žito, perutnina, sadje, kože, čevlji, šipe, mineralna olja, stroji za kmetijstvo, izdelovanje orodja in obdelovanje kovin, šivalni stroji, radio-aparati in njihovi sestavni ter nadomestni deli, papir, bombažne tkanine, volneni izdelki ter izdelano konfekcijsko blago. V izjemnih primerih se bo uvoz navedenega blaga dovolil, če bo sklenjen primeren dogovor z uvozno državo. Ta odredba se smatra kot protikutek proti državam, ki so izdale odredbe za omejevanje uvoza poljskega blaga. Nadalje se zatrjuje, da se bodo za dovoljen uvoz zvišale carinske postavke. Tudi carine na razno drugo blago, na katero se ne nanaša uvozna prepoved, bodo zvišane.

Borba proti mnogoženstvu v Turčiji

Carigrad, 29. decembra. d. Poslanec Hamdi bej je zahteval v angorskem parlamentu, naj se poostre ukrepi proti mnogoženstvu, ki se ponekod še goji na skrivaj. Trdil je, da pospešujejo mohamedanski sveceniki od l. 1926. prepovedano poligamijo, ker dopuščajo sklepanje zakonov brez prejšnje civilne poroke. Vlada je predlagala parlamentu, naj se določi kazen ječe za uradnike in svečenike, ki omogočajo poligamijo, kakor tudi za poročence, ki jo zakrivijo.

Poljsko-ruska pogajanja

Varšava, 29. dec. d. Poljski poslanik Patek je malo pred božičnimi prazniki prispel v Maršovo, kjer je imel že v teh dneh razgovore z zunanjim ministrom Zaleskim in maršalom Piłsudskim glede zaključitve pogodb o nenapadanju z Rusijo. Kakor govore, se je maršal Piłsudski doslej odločno upiral sporazumu s Sovjetsko unijo, baje pa se je udal vplivu iz Francije.

Riga, 29. dec. d. Zaradi bližnje razorožitvene konference so se poleg Poljske pokazale tudi druge sosedne Sovjetske unije, pripravljene za zaključitve pogodb o nenapadanju z Rusijo. Prvotna namera, da bi se sklenila skupna pogodba, je bila opuščena. Domnevajo, da bo rusko-poljska pogodba o nenapadanju podpisana istočasno kakor ruska pogodba o nenapadanju z vsemi sosednimi državami Poljske.

Helsingfors, 29. dec. AA. Kakor poroča list »Unsi Suomi«, se vrše med finskih zunanjim ministrom in ruskim poslanikom v Helsingforsu pogajanja za sklenitev pakta o nenapadanju med Finsko in Rusijo. Pakt bi se sklenil na istem temelju, kakor so se vršila pogajanja l. 1926. in 1927.

Karambol na Temzi

London, 29. decembra. AA. Blizu Woolwicha na reki Temzi je zadel ameriški 7.500 tonski parnik »American Trader« ob neko ladjo in jo razklatl na dvoje. Pogrešajo 8 mož. Rešen je bil samo eden. Ostali so najbrž utonili.

Naša gruda zboruje

Od vseh strani Slovenije se zberejo danes resni in odlični predstavniki našega kmečkega prebivalstva na svojo kmečki parlament. Po večletnem presledku se bo zopet vršil občni zbor naše najstarejše gospodarske organizacije, Kmetijske družbe za dravsko banovino. V drugačnih prilikah bi bilo morda umestno, da bi se pomudili ob obnem zboru pri reorganizaciji Kmetijske družbe, izvršeni svoječasno po banu inž. Sernecu, in pri bilanci dvehletnega poslovanja preoblikovane družbe. Toda časi so danes ravno za kmečki stan, ki ga Kmetijska družba predstavlja, tako usodni in težki, da morajo vsi pogledi biti uprti naprej in vsa volja koncentrirana na to, kako najti in doseči vsaj majhno omiljenje neznozne kmečke krize.

Zborovanja Kmetijske družbe so že sto let praznik naše grude. V njih se zrcali vse naše življenje dobrih in slabih časov, saj predstavljajo tisočletje Kmetijske družbi v celanjenih kmečkih gospodarstvih najmočnejši del naše banovine in hrbenice vsega našega gospodarstva. Nikdar pa se predstavniki slovenskega kmeta niso sešli v takšnih okoliščinah, v kakršnih se sestajajo danes. Še nikoli od obstoja Kmetijske družbe ni zboroval noben njen občni zbor pod tako žalostnimi pogoji na preteklo leto in tako negotovimi izgleidi v bodočnost. Splošna kriza vsega gospodarstva, posebno pa kmetovanja, je pritisnila tudi na našo banovino z vso svojo težo. Ako izvajamo okoličnice velikih mest, danes ni najti nobene Kmetijske panoge, da bi vsaj deloma poplačala silni trud, ki ga vlagajo vse leto naš kmet v svojo grudo. Skoro vse druge gospodarske panoge so takega značaja, da se del nadlog lahko prevali naprej. Kmet te možnosti nima. Navezan je sam na sebe, na milost in nemilost izročen brezobzirnemu valjarju gospodarskega razvoja.

K nesreči, povzročeni po splošni gospodarski krizi, se je pridružila pretekli dve leti še nova. Suša je močno škrlila pridelek sene in ponekod popolnoma uničila otavo. Ko je dosegel les tako nizko ceno, da ne povrne niti stroškov spravljavanja, je ostala našemu kmetu le še živina, da je kril iz kupačkica zanjo najnujnejša sredstva za obklo, davke in obresti dolgov, brez katerih je danes le redka kmetija. Sedaj je tudi naša živinoreja tik pred propadom. Ker zaradi suše niso pridelali dovolj krme doma in nimajo denarja, da bi dokupili vsaj slamo, morajo naši kmetje za vsako ceno spraviti iz hleva kar največ živine. Drugače jim grozi opasnost, da ji sredi zime ne bodo imeli več kaj položiti v jasli. Že več mesecev se vršijo klanja po domih, saj mesarji ne morejo niti po najnižjih cenah pokupiti živine, ki je na ponud-

bo. Mnogi so imeli še srečo, da so meso doma zaklanega živinčeta lahko razprodali med sosedi. Premnogim pa je ostala polovica mesa in še več. Poznamo malo občin, kjer so za božične praznike zaklali kar 18 goved, tako da mesa seveda niso mogli razprodati. Sedaj se je bati, da se bo v nastopivšem južnem vremenu pokvarilo mnogo stotov mesa. Toda še vedno mora več tisoč glav živine brezpogojno pod sekir. Kam bo šla? Kdo jo bo kupil? Kmetje sami ne bodo kupovali več, saj bodo v vsaki hiši svinjske kolone. Tudi te bodo obilnejše in številnejše, kakor so bile druga leta, ker grah koncu tudi svinjska piča, nikjer pa ni nikogar, ki bi pokupil letošnji ogromni prirastek svinj. Tako se prazni kmečki hlevi in svinjaki v nepopravljivo škodo, saj je živina ravno tako sestavni del kmetije, kakor delovna sila ljudi in rodna moč zemlje.

Kriza našega vinogradništva, popolni polom našega humljarstva sta splošno znana pojava. Upropastila sta nekdanji najponosnejše predele Slovenije. K vsemu temu je prišlo še pomanjkanje denarja, ki sili naše denarne zavode, da morajo brezobzirno izterjivati zapadle obresti. Tako se majoje v svojih temeljih mnoga najlepša posestva, ki so bila stoletja vzor in pobudnik vsemu našemu kmetijstvu. Najnujnejši inventar teh kmetij — živina, stroji in orodje ter celo poljišvo — gre čisto na boben za samotne cene. Tako je dosegel na nekem vzornem veleposestvu komaj eno leto rabljeni traktor, ki je veljal nad 60.000 Din, na dražbi le 5000 Din. Kmet je odpuščen še zadnje hlače in dekle, ker jim ne morejo plačevati mezd. Kam z njimi in kam s tisoči, ki so izgubili svoj zaslužek v tovarnah in se zopet vračajo na svoje kmečke domove?

Vse te razmere bodo kakor mora ležale nad današnjim zborovanjem našega kmečkega parlamenta. Kmetijska družba kot predstavnica slovenskega kmečkega prebivalstva je poklicana, da vodi račune o njih in da razpravlja o možnostih, kako bi se rešilo, kar se še rešiti da. Prepričani smo, da se bodo delegati njenih podružnic, ki se bodo zbrali na današnji občni zbor, v polni meri zavedali svoje velike odgovornosti in težke naloge, ki jim je naložena. Prepričani pa smo tudi, da bodo na današnjem obnem zboru utrdili temelje svoje stanovske organizacije, tako da bo mogla v bodoče še več storiti za ohranitev in okrepitev slovenskega kmetijstva, kakor je storila v dosedanjih generacijah. Napore naših kmečkih predstavnikov bo z iskrenimi željami in simpatijami spremljala in podpirala vsa naša javnost, saj tvori kmet tudi v naši banovini še vedno hrbenico vsega gospodarstva.

Kraljev povratak v Beograd

Včera dopoldne sta se Nj. Vel. kralj in kraljica s svojim spremstvom vrnila iz inozemstva v prestolnico

Beograd, 29. decembra. M. Davi ob 10.45 sta se vrnila po krajšem bivanju v inozemstvu v Beograd Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija v spremstvu kneza Pavla in kneginje Olge ter dvornega ministra g. Boška Jelića. Na kolodvoru so se zbrali k sprejemu člani vlade z ministrskim predsednikom g. Petrom Živkovićem na čelu. Po kratkem pozdravu in razgovoru z ministri sta se Nj. Vel. kralj in kraljica v spremstvu dvorne suite odpeljala v dvor.

Pariz, 29. decembra. r. Jugoslovski kralj Aleksander in kraljica Marija sta odpotovala v nedeljo zvečer ob 20.40 v spremstvu kneza Pavla in kneginje Olge iz Pariza. V kraljevem spremstvu je bil tudi minister dvora g. Boško Jelić. Na kolodvoru so se poslovili od jugoslovskih suverenov v imenu predsednika republike polkovnik Garaine, v imenu francoskega zunanjega ministra pa direktor zunanjega ministrstva. Na kolodvoru so se zbrali poleg

jugoslovenskega poslanika g. Spalajkovića z osebno poslanstvom tudi številni člani jugoslovenske kolonije ter mnogi ugledni francoski prijatelji Jugoslavije. Jugoslovenske suverene je sprejmljal do Beograda generalni direktor železniške družbe Pariz-Lyon-Mediterrain. V svečani čakalnici na kolodvoru se je vršil pred odhodom vlaka še kratek sprejem. Jugoslovenci kraljici je bil poklonjen krasen šopek svežega cvetja.

Ljubljana, 29. decembra. r. Snoči sta se peljala skozi Ljubljano Nj. Vel. kralj in kraljica s svojim spremstvom na povratku iz Pariza v Beograd. Na kolodvoru so se zbrali predstavniki tukajšnjih oblasti, med drugim komandant dravske divizije general g. Ilič, podban g. dr. Pirkmajer, zastopnik upravnika policije g. nadstvenik Pestešek in drugi. Ker pa so visoki gostje zaradi pozne ure — Orient-ekspres vozi skozi Ljubljano okrog polnoči — že legli k počitku, ni bilo nikakega sprejema.

Koroške novice

Celovec, 28. decembra. Huje kakor megla, ki pokriva v poznih jesenskih dneh kot svetla odeja polja in travnike celovske kotline, tudi vsekega posameznika vprašanje: Kaj nam bo prinesla bodočnost in kdaj se bo izboljšal današnji neznosni položaj? Trgovine v zadnjem tednu pred božičem niso imele veliko večjega prometa kakor poleti, industrija odpušča vsak teden na stotine delavcev, obrtniki vsake vajejence in pomočnike in kmetje ne vedo, kje naj dobe denar, da bi mogli plačati svoje posle. Kmetom tudi zakon o ureditvi prometa z živino, ki je stopil dne 22. novembra v veljavo, ni prinesel zaželenega uspeha; kajti koroški kmetje zaradi tega zakona niso pridelali dosti več živine in cene živine se tudi niso izboljšale. Namesto, da bi se enkrat pojavil vsaj kak znak izboljšanja razmer, pa prihaja rubež, ki tirja neverjetne vsote za različne davke, za bolniško blagajno, za obresti hipotekne banke itd. Kmečko prebivalstvo se je začelo organizirati ter ustanovljati tako zvane »Hunde-schaften«, ki imajo nalogo, preprečiti vsako eksekucijo, da rešijo na ta način vsaj nekatere posestnike gotovega propada. Veliko kmetij že sedaj nima več potrebne živine in potrebne orodja.

Poleg tega razburja kmečko prebivalstvo tudi pogosto povzročajo se požari. Pretekli teden je pogorelo gospodarsko poslopje župnika Poljanca v Skočjanu v Podjunji. Že prej je bil ogenj dvakrat potaknjen, a so ga se pravočasno zadušili. Par dni nato je pogorela škocijanski župan Besserju električna žaga z vso zalogo lesa. V obeh primerih je dognano,

da je bil ogenj potaknjen; istotako v tinski, škocijanski in doberlavanjski občini, kjer pa so ogleni še pravočasno opazili in ni napravil posebnih škod. Varnostni organi se neumorno trudijo, da bi izsledili zločince, toda dosedaj brez uspeha.

Dne 13. decembra je imel oddelek celovskega Heimatschutz za zastopniki krajevnih organizacij iz cele Koroške v Smartnem pri Celovcu vojaško vajo pod vodstvom poveljnika Götzja. Pri vaji je poveljnik v posthrih besedah orisal kritični položaj Avstrije ter pozival vse člane, naj bodo vsak trenutek pripravljeni za energične korake. Misleč, da pride do izgradnje, se seveda socialistični Schutzbund takoj alarmiral svoje člane, vendar pa javni red ni bil moten.

Rajhovski posetniki, ki so se naselili v velikovškem okraju, so kupili v Velikovicu zemljišče, kjer nameravajo zgraditi protestantovko cerkev. Za enkrat jih je vse, kakor že premo, da bi mogli sami vzdrževati svojo cerkev; zato propagirajo tudi med avtohtonim slovenskim prebivalstvom pristop k Gustav-Adolf Vereinu. Prepričani so namreč, da bo z razširjanjem protestantizma germaniziranje slovenske manjšine na Koroškem lažje in hitreje napredovalo, kakor dosedaj.

Nova nemška letala

Berlin, 29. decembra. AA. Prihodnje poletje bo nemško trgovinsko letalstvo dobilo nova letala, ki bodo letela s povprečno hitrostjo 300 km in z maksimalno 350 km na uro. Letala bodo imela tri motorje po 50 HP in bodo lahko prevažala po 6 potnikov in 150 kg prtljage. Akcijski radij teh letal bo znašal 800 km.

Spremembe v državnem odboru

Beograd, 29. decembra. r. Ker je dosedanj predsednik Državnega odbora kot vrhovne instance g. Marko Radulović upokojen, ker kandidira za senatorja, je imenovan za predsednika Državnega odbora predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu dr. Dušan Subotić, ki je včeraj prevzel svoje dolžnosti. Na mesto g. Radulovića je imenovan za člana Državnega odbora vršilec dolžnosti predsednika Vrhovnega sodišča v Podgorici g. Sava Cerović. Namesto g. Alekse Stanišića, ki je upokojen kot državni svetnik, ker kandidira za senatorja, je imenovan za člana Državnega odbora član Državnega sveta g. Živojin Arandjelović.

Državni odbor je končal vse delo pri urejanju gradiva v zvezi z volitvami narodnih poslancev. Volilni imeniki so bili včeraj vrnjeni sreskim sodiščem v svrhu izpopolnitve v smislu določb volilnega zakona, po katerih se morajo volilni spiski v teku meseca januarja izpopolniti. Takoj po volitvah senatorjev bo Državni odbor pregledal volilne spiske in ostalo gradivo v zvezi s temi volitvami, tako da bo najkasneje v prvi polovici meseca januarja popolnoma dokončal svoje delo.

Iz državne službe

Beograd, 29. dec. p. Z odlokom prometnega ministrstva je premeščen administrativni uradnik Alojzij Čepe iz oddelka za kontrolo dohodkov pri generalni direkciji v Beogradu v železniško delavnico v Maribor. — Z odlokom ministra za socialno politiko je postavljen za sekundarnega zadržnika pri splošni državni bolnici v Ljubljani dr. Henrik Heferle, dosedaj uradniški pripravnik istotam. — Z odlokom notranjega ministra je postavljen za pristava pri sresklem načelstvu v Radovljici dr. Anton Slivnik, dosedaj uradniški pripravnik istotam.

Branislav Nušić resno obolel

Beograd, 29. dec. p. Znani srbski književnik Branislav Nušić je resno obolel. Včeraj so ga preneli na kliniko prof. dr. Stankovića. Bolnik ima zelo oslabljeno srce in je bilo danes dopoldne njegovo stanje dokaj kritično.

Sodba beograjskih finančnikov o našem finančnem položaju

Beograd, 29. dec. p. Beograjska »Pravda« objavila izjave vodilnih beograjskih finančnikov, ki dokaj optimistično presoja naš finančni položaj. Po sodbi beograjskih finančnikov je najhuje za nas in prihodnje leto bo njihovemu mnenju na finančnem polju rodilo velike olajšave. Kriza, ki se je pojavila tudi v naših denarnih zavodih kot posledica svetovnega gospodarskega pogoja, daleko ni bila tako huda kakor v drugih državah. Neizbežno gospodarsko nestabilnost, ki so morali siliti v svetovnem gospodarstvu zaradi znanih dogodkov v Angliji, Nemčiji in drugod, niso imele večjega vpliva na naš denarni trg, ki si bo kaj kmalu opomogel.

Dr. Kučera umrl

Zagreb, 29. decembra. n. Davi je umrl po osmrednji bolezni znani fizik in matematik dr. Anton Kučera. Rodil se je 1. januarja 1857 v Petrinji. Deloval je pol stoletja in njegovo znanstveno delo je rodilo ogromne sadove. Sodeloval je pri vseh listih v Jugoslaviji, pa tudi v inozemstvu. Izdal je izredno mnogo znanstvenih in šolskih knjig.

Direktne železniške tarife med Poljsko in Jugoslavijo

Beograd, 29. decembra. AA. Generalna direkcija železnice je obvestila gospodarske organizacije in zbornice, da bo v kratkem predložila in izdelala načrt o direktnih jugoslovensko-poljskih železniških tarifah za blago. Komercialni oddelek direkcije je na podlagi tega zahteval od gospodarskih organizacij in zbornic podatke in predloge v tehle točkah: 1. katero blago se izvažajo naše ali poljske prodajne in sprejemne železnice v našo državo iz Poljske; 2. katere naše ali poljske prodajne in sprejemne železnice postaje pridejo pri tem v poštev. Ti podatki so potrebni samo glede pošilk po tovornih vlakih.

Blamaža boljševiške policije

Praga, 29. dec. hs. Legacijski tajnik dr. Karol Vanek je že prispel v Prago ter je dopolnje obširno poročal svojim predstojnikom o dogodkih, ki so dovedli do njegovega odpotovanja iz Moskve. O zaslišavanju legacijskega tajnika je zunanje ministrstvo izdalo uradni komunik, ki pravi med drugim, da je dr. Vanek na prošnjo sovjetsko-ruskega znanjacega komisarja dobil dopust in da je bil danes zaslišan v zunanjem ministrstvu. Njegovo zaslišavanje in dosedanja preiskava popolnoma potrjujejo neverjetnost in netočnost ovadbe, ki jo je sovjetski namestnik GPU Godicki vložil proti dr. Vaneku. Dr. Vanek je sicer od 1. 1928. od časa do časa obveščen z Godickim, ki mu je pa preskrbel samo gledališke vstopnice, ker so se zelo težko dobile, z njim pa ni nikoli govoril o političnih zadevah. Čisto lasno je dokazano, da mu ni nikoli staval predloga, o katerem govori ovadba. Iz dosedanjega zaslišanja in preiskave je razvidno, da je bila ovadba Godickega nalašč vzporedna in da se je očividno hotelo v javnosti dokazati, da se skuša provocirati rusko-japonska vojna.

London, 29. dec. h. »Daily Mail« doznava iz Moskve, da je bil agent GPU Godicki, ki je ovadil dr. Vaneka, aretiran.

Idrijskim rudarjem za novo leto

Gorica, 29. decembra. Z. V Idriji bodo delali rudarji od novega leta dalje baje samo po 14 dni vsak mesec. Morda bo trajalo to do konca zime, morda pa še dalje. En teden bi delala ena skupina, drugi teden druga. Zaslužek rudarjev je boren, pa še od tega jim vedno odtegujejo lire za razne fašistične prireditve. Doselej so Italijani idrijski rudnik zelo izpraznili. Mesto leži 333 m nad morjem, rudnik je sedaj globok že 360 m. Zaposlenih je bilo do nedavna v rudniku okoli 900 delavcev. Pred vojno jih je bilo 1200. Idrijski rudnik producira na leto 5000 stotov živega srebra v vrednosti 25 milijonov lir.

Dr. Vladimir Ravnihar:

Senat

S. P. Qu. R. je bila magična formula moči in slave rimskega imperija. Vključeno so jo imeli rimski orli, ko so nosili udarno silo rimskega orožja v barbarske jezele ter si jih osvajali. Senatus populusque romanus, senat in rimsko ljudstvo, sta bila tedanje »narodno predstavništvo«, zakonodajno telo, kodifikator nesmrtnega rimskega prava, vsebina vladarske moči ponosnega Rima. Senat, svet starešin, se je posvetoval in sklepal o zakonih, odločal o vojni in miru ter o mednarodnih pogodbah. Senat je institucija že starega veka. Ni bila nepoznana tudi grškim republikani Sparti in Atenam. Nje b. stva niso pogrešale srednjeveške državne tvorbe.

Od modernih in parlamentarno vladanih držav ima v tem pogledu brez dvoma najstarejšo tradicijo klasična država parlamentarizma Anglija. Svoj dvodomni sistem nam predstavlja v House of Commons in House of Lords. Zbornica lordov je v izvestnem oziru višja instanca za zbornico poslancev, katere predloge — bill — ali sprejme neizpremenjene ali pa jih zavrne. Njeni člani so principi kraljeve hiše, civilni in cerkveni dostojanstveniki (virilisti), prvorojenci starih plemiških rodobin ter od kralja bodisi začasno, bodisi dosmrtno v zbornico pozvani peeri.

Dva doma, poslansko zbornico in senat, ki ju pa volijo, poznata Francija in Italija. Povzela je ta sistem po prevratu Čehoslovaške republike, dočim sta ga Avstrija (prej: poslanska in gosposka zbornica) in Ogrska (prej: poslanska in magnatska zbornica) opustili.

Ustava kraljevine Jugoslavije z dne 3. septembra 1931 ga je naklonila tudi nam. V svojem čl. 26 določa, da izvršujeta zakonodajno oblast kralj in narodno predstavništvo. Narodno predstavništvo je sestavljeno iz senata in narodne skupščine.

Senat sestavljajo senatorji, imenovani po kralju, in voljeni. Kralj sme imenovati prav toliko senatorjev, kolikor je voljenih. Ni torej treba, da bi bilo imenovanih senatorjev ravno toliko kakor voljenih.

Zakon o volitvah senatorjev določa, da se vrše volitve senatorjev po volilnih enotah. Vsaka banovina predstavlja po eno volilno enoto. Mesto Beograd s svojim upravnim področjem je posebna volilna enota. V vsaki volilni enoti se voli po en senator na vsaki 300.000 prebivalcev. Če je višek prebivalcev večji od 150.000, se voli še po en senator. Volilci senatorjev so narodni poslanci, vsi banski svetniki ter vsi načelniki občin (župani) dotične banovine.

Državni odbor, ki določa na podlagi uradne statistike, koliko senatorjev naj voli volilna enota po številu prebivalcev, je za volitve 3. januarja 1932 določil, da voli dravska banovina štiri, savska banovina devet, vrbska banovina tri, primorska banovina tri, dravska banovina pet, zetska banovina tri, dumavska banovina osem, moravska

banovina pet, vardarska banovina pet, mesto Beograd na enega senatorja. V celoti je torej za vso državo 46 volilnih senatorjev.

Zakonodajno delo je temeljem ustave prvenstvena dolžnost in pravica tako narodne skupščine kakor senata. Poslovni red senata in oni narodne skupščine določata, da se zakonski predlog, ki ga ena teh zbornic usvoji, pošlje drugi zbornici v sklepanje. Če se usvoji zakonski predlog v celoti po narodni skupščini in po senatu, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če pa napravi senat odnosno narodna skupščina izpremembe ali dopolnitve, se vrne zakonski predlog narodni skupščini in po senatu, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če pa napravi senat odnosno narodna skupščina izpremembe ali dopolnitve, se vrne zakonski predlog narodni skupščini in po senatu, se smatra, da je narodno predstavništvo predlog sprejelo. Če se ponovi ta primer tudi v prihodnjem zasedanju, odloči kralj o tem zakonskem predlogu. Zakone proglašajo kralj z ukazom.

Zakonski predloge smejo podajati senatu in narodni skupščini poedin mini-stri. Pa tudi vsak član narodnega predstavništva ima pravico, podajati zakonske predloge, ako njegov predlog podpre pismeno vsaj ena petina članov senata ali narodne skupščine. Narodno predstavništvo ima pravico ankete kakor tudi prečišave v volilnih in čisto administrativnih stvareh, kakor ima vsak član senata in narodne skupščine pravico, staviati na ministre vprašanja in interpelacije. Ustava predvideva v izvestnih primerih tudi skupno zasedanje senata in narodne skupščine.

Senat in narodna skupščina tvorita torej homogeno celoto, narodno predstavništvo. Brez dvoma je dvodomni sistem velika prednost sedanje ustave napram bivši ustavi. Dopolnjuje možnost, da pride narodova volja do izprpnejšega in temeljitejšega pretresa; zato vstreza vse bolj demokratičnemu naziranjju nego edenodomni sistem. Medsebojna dopolnitev in korektura v sklepkih ene in druge zbornice izraženega mišljenja je zdrava in včasih prav potrebna.

Poslanci, ki so v neposrednem dotiku s svojimi volilci, širokimi plastmi naroda tu in tam nehoti podlegajo impulzivnim vplivom tega volilstva. Pa čeprav zaradi glasu, ki so ga oddali kot člani narodne skupščine, nikomur ne odgovarjajo, vendar morajo računati z mandatom svojih volilcev. Tega vpliva so več ali manj rešeni senatorji, ki jih pošilja v senat drugačen volilni red, nego je oni za narodno skupščino.

Senat poleg narodne skupščine je torej pravi državni institucija naše ustave. Prestati mora še svojo praktično preizkušnjo. S kolikim uspehom, je odvisno od njega samega, prav od uveljavljenja njegovih članov.

Pasivni odpor

na avstrijskih železnicah

Dunaj, 29. dec. g. Zaradi težkoč pri razpravi o zakonih glede sanacije zveznih železnic so člani nemških strokovnih organizacij na železniški progi Dunaj-Bregenz proglasili pasivno resistenco. Oni so odločili jutri razširiti pasivno resistenco tudi na južno železnico. Socialno-demokratske strokovne organizacije dosedaj še niso zavzele svojega stališa v tem vprašanju.

Priprave za razorožitveno konferenco

London, 29. decembra. AA. »Evening News« poročajo iz verodostojnega vira, da bo angleška vlada na razorožitveni konferenci predlagala odpravo podmornic, če pa bodo druge države vztrajale pri tem orožju, bo Anglija prisiljena, da posopila gradnjo podmornic tako, da bo prekosila vse druge pomorske sile na tem področju. Pri tej priliki tudi objavlja, da razpolaga Anglija z 59 podmornicami, dočim jih 7 gradi. Zemeljne države jih imajo 107, v gradnji 3, Japonska 67, v gradnji 4, Francija 54, v gradnji 56, Italija 40, v gradnji 30.

Rim, 29. decembra. d. Italijansko delegacijo na razorožitveni konferenci bo vodil zunanji minister Grandi. V delegaciji bodo kot zastopniki vlade senator Scialoja, vojni minister Gazzera, mornariški minister Sirtani, minister za zrakoplovstvo Balbo, general De Marini, knez Rusconi in poslanek Rosso. Kot strokovnjaki bodo pozvane v delegacijo razne politične in parlamentarne osebnosti, tako da bo štela približno 40 oseb.

Važno pojasnilo o takšnih oprostitvah sportnih društev

Beograd, 29. decembra. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je razposlal finančnim direkcijam tole okrožnico: V točki 5. opomba 4 pri tarifi postavki št. 99a takšne tarife, je predvidena oprostitvev taks med drugim tudi za sportna društva vendar samo za njihove sportne vaje. Toda sportna društva se ne ravnaajo po tem zakonskem predpisu, nego so to oprostitvev razširili na vse svoje prireditve, kakor 1. or. na zabave, matinee in podobno, kar ni v nikakršni zvezi s sportom, s čimer povzročajo škodo državnim interesom.

Da se to v bodoče ne bo več dogajalo daje davčni oddelek finančnega ministrstva

Treznostni sestanek v Ljubljani

se je vršil včeraj. Sklical ga je g. svetnik Kalan, udeležilo pa se ga je nad 40 zastopnikov raznih korporacij in stanov.

Sestanek je bil nekaka priprava za treznostni kongres, ki bo 21. februarja 1932 v Ljubljani. Določene so bile teme, ki naj bi se obravnavale na kongresu. Zborovalci so z največjo vnetost poslušali referat gospoda Kalana in sporazumno določili predavatelje za kongres. Debate so se udeležili p. prior Učak, šol. upravitelj Kržišnik, učitelj Horvat, p. Pristov D. J. Gostinčar, posestnik Buntan iz Hrastnika, tajnik Langus, višji šadski nadzornik Humek in nar. poslanec prof. Lojze Pavlič, ki je predlagal, da se naprosi kr. bansko upravo dravske banovine, Savez Sokola kr. Jugoslavije, Zvezo kulturnih društev, Prosvetno zvezo, Jugoslovnsko gasilsko zvezo, Kolo jugoslovnskih sester, Družabne klube v Ljubljani, Celju, Mariboru, vsa akademsko društva, korporacije, delavske in mestne občinske uprave, da store vse, da se v bodoče opuste veselice, ki so združene z velikimi stroški. Predlog je bil soglasno sprejet in podpisan od vseh udeležencev. Ob ponovnem apelu za složno treznostno delo je zaključil g. Kalan pomemben sestanek.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, milo vreme. Padavine niso izključene. Situacija včerajšnja due: Barometrika depresija, ki je prekrivala severno Evropo, je zavzela tudi južno polovico kontinenta. Relativno višji pritisk prevladuje le še na morjih, ki meji na južno Evropo in njene polotoke.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Milo vreme, večinsoma nejasno, ponekod padavine, mogoče tudi že v dolini sneg.

Naši kraji in ljudje

Jubilej v Kastvu

Kastav, 29. decembra. V Kastvu je bilo v soboto zvečer preročno slavlje, bolje rečeno prava narodna manifestacija v povodu bisernega mašništva sv. Jozefa, razbita narodna borca in prosvetnega delavca, sedaj narodnega poslanca, profesorja Vekoslava Spincica.

Pred 60 leti je bil g. Spincić po bogoslovskih študijah v Gorici in Trstu posvečen v mašniški stan in je bral svojo prvo mašo v cerkvi sv. Jakoba v Trstu. Pozneje se je posvetil filozofiji, obenem pa tudi politiki, da bi tako uveljavil pravice svojega rodu. Velikanske so njegove zasluge za narodno osamosvojitve, posebno pa za prubudo Istranov. Da bo narod svoboden in srečen, je pred dolgi desetletji organiziral in vodil vse nacionalne in prosvetne pokrete v Istri. Več generacij je vzgojil za boj, vodil jih je v borbi, sedanjim svojim rojakom pa je jubilej najboljši vzornik vne in poštvalnosti za narod in domovino.

Kastav z najširšo okolico ga zaradi njegovih zaslug globoko spoštuje in izraz tega spoštovanja je bilo tudi sobotno slavlje, ki se je razvilo, ko je jubilej v cerkvi sv. Jelenke odpel svojo biserno mašo. Ob svojem jubileju je prejel ogromno število čestitk iz vseh večjih krajev domovine, največ pa iz Zagreba, Beograda, Primorja in Istre.

Mala Amalija

Po dolgem iskanju se je po naključju poročilo najti tudi trupelce male Marije Zupančeve. Na božični dan se je drsala mala-

dina v Kresnicah na zamrznili Savi v bližini Birolove apnenice. Pri tem je dijak Martinšek opazil štrleti iz zamrle vode otroško roko. Drsalci so takoj prebili led in potegnili iz Save otroško trupelce, v katerem so spoznali nesrečno malo Amalijo, hčerko ge. Zore Zupančeve. Otročka so sorodniki prenesli v Ljubljano, kjer je bil večeraj pokopan v skupni grob na pokopališču pri Sv. Križu.

Karambol graškega in zagrebskega avtomobila

Maribor, 29. decembra. Huda avtomobilska nesreča se je na Stefanovo dogodila v St. Ilju v Slovenskih goricah. Graški puškar Avgust Orechowski se je peljal s svojo družino k sorodnikom v Maribor. Njegov avto se je z vsilo zalatel v avtomobil zagrebskega inženjerskega Avgusta Rotha. Sinek je bil tako silen, da se je avto Orechowskega razbil, pa tudi

težka Rothova limuzina je dobila znatne poškodbe.

Pri karambolu se je ranila le hči Orechowskega. Razbito steklo na avtomobilu ji je prerezalo lice. Ostali potniki so ostali

po čudežnem naključju nenoškodovani. Velika je materialna škoda. Nesrečo je menda povzročil sofer graškega avtomobila, ki očitno ni poznal našega cestnega reda in je vozil po napačni strani ceste.

Smrt mladega posestnika pod vozom

Nesreča se je zgodila najbrž zaradi tega, ker je posestnik na strmini pozabil zavreti voz

Juršinci, 29. decembra. Dne 24. t. m. so ljudje zgodaj jutraj našli v Oblakih pri Juršincih na njivi mrtvega Vincenca Repča, posestnika iz Oblakov. Pokojnik je imel popolnoma blatno obleko, obraz pokrit z blivico, dočim je bila glava vsa razmesarjena, vendar pa lobanja nepoškodovana. Prvotno so domnevali, da gre za uboj, kmalu pa so se prepričali, da se je zgodila nesreča, ker so nedaleč od njive na glavni cesti našli voz s konjem.

Kakor se je dognalo, je pokojnik 23. t. m. obiskal svojo mater, ki živi v Oblaku, kake pol ure od Oblakov v hrubu. Pri materi se je zadržal ves dan in ji pomagal kuhati žganje. Ponoči istega dne se je vračal s svojim enovprežnim lojtrskim vozom domov po kolovozu, ki je zelo strm in v precej slabem stanju. Pri vožnji navzdol je najbrž pozabil zavreti voz, konj pa se je pri tem spustil v dir, kar se je sklopilo iz tega, ker je pokojnik padel iz voza naravnost pod voz, ki ga je vleklo dobrih 240 korakov, ker se vzdolž vse ceste pozna sled, kjer je nesrečnika vleklo voz. Na cesti je bilo videti polno krvi in no cele šope las.

Ko se je voz v dolini ustavil, je bil Repčič še toliko pri zavesti, da se je hotel po bliž-

njici preko njive podati domov, ker je njegova domačija od kraja nesreče oddaljena dobrih 100 m. Na njivi pa je omagal in se je zgrudil od dobljenih poškodb mrtve na tla.

Sosedje so sicer slišali ponoči neko ropotanje po hrupu, vendar pa ni nihče niti najmanj slutil, da se je zgodila nesreča. Zanimivo je tudi to, da je konj, ki je imel strgano eno štrango, mirno pri vozu stal in čakal svo noč svojega gospodarja, čeprav je bil blizu doma.

O nesreči so bili takoj obveščeni orožniki v Juršincih. Sodna komisija je na licu mesta ugotovila, da gre le za nesrečno nalježje. Odredila je prenos trupla v mrtvašnico v Juršincih, kjer se je vršilo razteženje, ki je pokazalo, da je nesrečnik umrl zaradi otrpjenosti možganov, ki je nastala zaradi njihove krvavitve. Po životu je imel ponesrečenec polno prask in zaradi hudega mraza noge do gležnjev zmrzle.

Kako je prišlo do nesreče, se ni moglo točno ugotoviti, sklepa pa se, da je bil pokojnik najbrž od žganja malo omamljen in je pri vožnji navzdol pozabil zavreti voz. Repčič je bil star komaj 26 let in se je šele pred enim letom poročil.

Zagonetna družinska tragedija

Umor stare ženice — Zločina sta osumljena hči in zet

Beograd, 29. decembra. V vasi Grgurevici blizu Sremske Mitrovice so odkrili v ponedeljek jutraj strašen zločin. Posestnico Latinko Lalovičevu, staro že preko 70 let, so našli umorjeno v njeni hiši. Po vsem telesu je imela mnogo ran in vsa njena obleka, razmetana okrog postelje, je bila krvava. Zločin je odkril sin Milan, ki ni stanoval v materi hiši, temveč nekje v bližini ter je hotel jutraj obiskati mater zaradi neke zadeve. Dolgo je tkal na vrata in ker se mu ni nihče odzval, je poklical najbližjega sosedo, da sta vlomila vrata in uzrla pretresljivi prizor. Nesrečna stanka je bila umorjena v postelji.

Najbližji sosedje so izpovedali, da je v nedeljo pozno zvečer bilo v hiši stanka veliko razburjenje. Stara Latinka se je že dolgo časa pripravala s svojim zetom in hčerko, s katerima je imela tudi pravdo. Na razpravi so se prettko soboto nekako poravnali in je bil zet Ljubša Stojaković

obsojen zgolj na plačanje pravnih stroškov v znesku 180 Din. Ko pa so šli od razprave, so mnogi videli, kako se je zet zaradi teh 180 Din zopet ludo kregal s svojo tačo. V nedeljski noči so sosedje videli, da sta hčerka in zet prišla v hišo stare Latinke, ne ve pa nihče točno povedati, kako dolgo sta tam ostala. Okrog polnoči je slišal najbližji sosed iz hiše ropot in vpitje in kmalu nato je videl »arko, ki je pritekla iz hiše ter vpila: »Pomagajte, ti pijanci me hočejo ubiti!« Hči je mater s praga klicala nazaj: »Pojdi vendar noter, da nam ne boš delala sramote!« Stanka je uhogala in se vrnila...

Ker so bili sosedje vajeni preprirov v Latinkini hiši, se za ves ta nočni dogodek niso več brigali, dokler ni bil drugo jutro odkrit strašni umor. Oblastva so zaprla zeta in hčerko. Oba se za enkrat tajita vse ter navajata celo neke priče, ki naj bi dokazale, da sta bila že takoj po polnoči na svojem domu.

Zaboden v obrambi svojega tovariša

Zopet dva grda primera fantovske bojaželjnosti

Novo mesto, 29. decembra. V nedeljo proti večeru je v neki gostilni izven Crnomlja sedelo večje število okoliških fantov. Tja sta se pripeljala z vozom tudi uslužbenec trdke »Jugoles«, 22-letni Cabran Bogdan, doma iz Slunja, in trdnin delavski kuhar. Voz z vprego sta uslužbenca pustila pred gostilno, nato pa stopila na pol litra vina. Navzočim fantom, ki so bili tačas že precej okajani, ni bila všeč navzočnost kuharja. Gojili so nasproti njemu staro mržnjo, ki so jo hoteli ta večer tudi dejansko pokazati. Ko je odšel Cabran iz gostilne pogledat h konjem, so fantje iznenada planili na kuharja Cabran mu je takoj hitel na pomoč. V temi in v obli zmešnjavi je kuhar nanadalecno pobegnil, dočim je Cabran ostal na mestu. Napadalc, ki so v temi zamenjali Cabrana za kuharja, so planili nadenj, mu razbili glavo, nekdo pa mu je zarinil v desno pleče dolg nož, da se je siromak v hudih bolečinah zgrudil ves okrvavljen in onesvečen na tla. V takem stanju so ga našli ljudje šele jutraj. G. Vojnovič je dal težko ranjenega zape-

ljati na črnomeljski kolodvor, od koder je bil prepeljan s spremstvom v kandijsko bolnico. Ranjenčeve poškodbe so zelo hude, ker ima razen močno poškodovane glave ranjena tudi leva pljuča.

Sličan krvav dogodek se je odigral v vasi Stale pri Črmošnjicah. V Kumrovem vasi točilo je bilo ta dan okrog 20 fantov, po večini sinovi posestnikov iz Kamarne vasi in Stal, ter delavci iz Roga. Zvečer okrog 21. je odšel na gostilniški hodnik 22-letni Križ Franc in Kamarne vasi. Prav zavratno ga je neki zločinec v temi sunil z ostrim dolgim stiletom v levo stran prsi, nato pa pobegnil. Manjkalo je le za las in fant bi bil zadet naravnost v srce. Ranjenec se je z glasnim krikom zgrudil na hodnik, nakar so prihiteli njegovi tovariši, ki so mu kri za silo ustavili, nato ga pa na ramenih zanesli na njegov dom. Pepljan je bil v novomeško moško bolnico.

Orožništvo je v obeh primerih uvedlo strogo preiskavo in bo, kakor kažejo uspehi dosedanjih poizvedb, spravilo jnake noža k pokori.

Dva drzna vloma v eni noči

Svedrovci v konzumu na Rudniku in v Menartovi trgovini v Domžalah

Ljubljana, 29. decembra. Varnostna oblastva so bila v zadnjem času zopet opozorjena na drzno tatinstvo in vlomilsko družbo, ki pa se ni baš uveljavila z delavnostjo po mestu, marveč se je rajše udeleževala in se še udeležuje v ljubljanski okolici. To je najbrž družba mladih ljudi, ki ve, da je pažnja na vlomilce in tatove v Ljubljani poostrena, zato se ji zdi varneje »poslovati« v okolici in dalje na deželi.

Ze pred tedni so napravili vlomilci dokaj škode po nekaterih gostilnah in trgovinah na Posavju in gorejski strani. V pretekli noči pa so se odločili za večji vlom v Rudniku. Zelo pripraven lokal za vlom se jim je videla prodajalna I. delavskega konzumnega društva na Rudniku, kjer so ponoči razbili izlozbeno okno in si napravili dostop v trgovino. Iskali so predvsem denar, ki so ga našli v blagajni okrog 3000 Din. Ker jim je bil ta plen preskromen, so si pri-

POD NAJVIŠJIM POKROVITELJSTVOM NJ. VEL. KRALJA
se vrši akademija

XII. Slovanski večer

16. januarja 1932

na Tabornu

svojili tudi večjo množico pletenin, ženskih jopic, perila, manufakturnega blaga in drugih predmetov. Okoristili so se tudi z raznimi jestvinami in pijačo in so zapustili lokal menda šele v zgodnjih jutranjih urah.

Ljudje iz hiše in uslužbenci prodajalne so zarana ozanili vlom ter prijavili zadevo orožnikom in stražnici na Dolenjski cesti. Policijski uradnik g. Repše je fotografiral razdejane v trgovini in posnel prstne odtise vlomilcev.

Policijska uprava pa je bila obveščena še o drugem drznem vladu, ki je bil ponoči izvršen v trgovino g. Jakoba Menarta v Domžalah. Tu so šli tatovi na delo z vso previdnostjo in tudi s primernim orodjem. Vlomili so najbrž okrog 1. ponoči in se lotili najprej železnega roloja, ki so ga izrezali, nakar so zavrteli ključ na notranjih vratih, da so si tako omogočili prost vstop v trgovino. Denar so iskali zaman. G. Menart kot previden trgovec nima navade puščati večjih vsot v blagajni. Vlomilci pa vendar niso hoteli oditi praznih rok in so se natovorili z raznim blagom. Odnegli so precej manufakture, perila, prav močno pa so se oskrbeli tudi s špicerijskim blagom, žgano pijačo in likerji. Skušali so navrtati tudi blagajno, pri čemer pa jih je zmotil g. Menart st., nakar so storili pobegnili. Škoda pa vendarle znaša okrog 15.000 Din.

V Domžale je bil jutraj pozvan policijski uradnik g. Podobnik s policijskim psom. Sled je šla iz trga na polje, nakar se je izgubila. G. Podobnik se je posrečilo posneti več prstnih odtisov in je upati, da bo zasledovanje kronano kaj kmalu z uspehom.

Polaganje kabla po ljubljanskih ulicah

Ljubljana, 29. decembra.

»Elektra« d. d. v Ljubljani je zaprosila za odobritev projekta, po katerem namerava elektrificirati justično palačo, Vzajemno zavarovalnico, stanovanjske hiše direkcije državnih železnic in hiše g. Kambičeve v Gledališki ulici.

Zaradi izvedbe tega projekta namerava družba na več krajih križati mestne občinske ceste s kablovodi. V justični palači se uredi lastna transformatorska postaja, ki se zveže s kablom na Dunajski cesti. Vzajemna zavarovalnica bi se elektrificirala s strujo iz transformatorske postaje v Ljubljanskem dvoru, stanovanjske hiše direkcije državnih železnic na Dunajski cesti št. 89 se nameravajo preskrbeti z elektriko silo po nizkonapetostnem kablju, ki bi vodil iz projektirane transformatorske postaje ob železniškem tiru. Ljubljanska kreditna banka bi se spojila s kablom, ki je položen v bližini nebotičnika, na transformatorsko postajo v kleti banke. Hiše g. Kambičeve v Gledališki ulici bi se prav tako iz te transformatorske postaje elektrificirale po kablovodu.

Komisija obravnava tega projekta se bo vršila na dan 14. januarja (četrtak) 1932. s sestankom komisije ob 8. uri jutraj pred justično palačo.

Vsem interesentom so razpoloženi načrti in tehnično poročilo na vpogled v uradnih prostorih obrtnega oddelka banke uprave. V tem roku se smejo zoper projekt vložiti ugovori.

Tatvine premoga in maščevalen ljubavnik pred sodniki

Ljubljana, 29. decembra.

Pred mali senat sta prišla priložnostna delavca Jože in France, obtožena, da sta s kolodvoru odnesla okoli 52 kg premoga, pozneje pa sta še vdrla v neko privatno drvarnico ter ukradla 50 kg premoga. Oba sta bila obsojena na 5 mesecev strogega zaporu in v izgubo častnih državljskih pravic za dve leti.

Razprava proti tretjemu delavcu Dominiku je še bolj razgalila bedo brezposelnih. Dominik je sodnikom odkrito priznal, da je na tiru tovrnega kolodvora pobral nekaj premoga, a kakih 10 kg težko kepo je vzel iz vagona. Tu so ga zasačili. Pomag je nabral, da bi si doma zakuril mrzlo stanovanje. Stanuje pa v šentpeterskem predmestju na zapuščenem kegljišču. Sam je. Ze delj časa brez posla. Z lastnikom kegljišča se je bil domenil, da mu bo za stanovanje plačeval 100 Din mesečno. Zaradi tatvine 40 kg premoga je obsojen na tri mesece strogega zaporu in v izgubo častnih državljskih pravic za eno leto.

Vsi trije obtoženci so kazni sprejeli. Predsednik senata pa je po razglasitvi sodbe pripomnil: »Pod 3 mesece sploh ne moremo iti za take tatvine na kolodvoru. Po-vejte to tudi drugim!«

Pri vletrgovcu z lesom g. Dolencu v Škofji Loki je bil kot voznik doslej zaposlen še nekaznovani 22-letni Jože M. iz Tržiča. Zaljubljen se je v brhko tovarniško delavko Marijo ter jo zasnil. Obljubil je.

Elitni
Kino Matica

Danes premiera popularne

Johann

Strauss-ove

operete

Netopir

V glavnih vlogah ansambl naj-
večjih umetnikov.

Any Ondra

Svetislav Petrovič

Georg Aleksander

Hans Junkermann

Oskar Sima

Opereta opojnih melodij, petja in
nepozabnih očarljivih scenerjev!

Režija: Carl Lamac

Danes ob 4., 1/8 in 1/10 zvečer.

Predprodaja vstopnic od 11. do
pol 13. ure.

Rezervirajte si takoj vstopnice!

Izven tega najnovejši »FOX«
zvočni tednik.

Jutri izide

novoletna številka

ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

z bogato vsebino in številnimi slikami.

Posamezne številke po 2 Din po vseh trafikah.

KULTURNI PREGLED

Ali pride Moissi v Ljubljano? Kakor smo že zabeležili, bo slavni Aleksander Moissi, ki ga mnogi smatrajo za največjega sodobnega nemškega igralca, gostoval v Beogradu. Iz prestolniskih listov posnemamo, da bo 28. januarja nastopil v Zagrebu, 1. februarja pa v Beogradu. Po istih informacijah bo gostoval s svojo družino tudi v Novem Sadu, Subotici, Osijeku, Splitu in Sarajevu, a verjetno tudi v Ljubljani, vendar je Ljubljana za sedaj še najmanj sigurna točka v načrtu njegove turnee.

Iz revij. »Srpski književni glasnik« je priobčil v najnovejši številki med drugim članek dr. Aleksandra Beliča »O našem književnem jeziku«. Članek vsebuje prav zanimive misli o sedanjem stanju in razvoju srbskohrvatskega književnega jezika. K izvajanju g. prof. Beliča se bomo še povrnili. Zanimiv prispevek v tej številki je tudi Dušana J. Milačiča referat o najnovejšem Cremljevozem sintetičnem pregledu sodobne francoske književnosti. »Srpski književni glasnik« je glede novih, res značilnih in pomembnih književnih in obkulturnih pojavov dokaj »na tekočem«. Med beležkami je tudi kratka ocena Pregljevke knjige »Umreti nočejo«. — »Nova Evropa« je objavila v decembrski številki aktualen članek J. Kolbea »Žito in zlatot«. J. Jelačić je priobčil razpravo »Postanek života, prema savremenom naučnom shvatanju«. Zanimivo so podatki o raziskavanjih ruskega biologa Gurviča, ki je prvi odkril tako zvane »bio-

loške žarke«. Po piščevi sodbi stojimo v tem pravcu pred daljnosežnim razvojem. Glede biožarkov smo danes še tam, kjer je bilo človeštvo v elektriki za časa Galvanija. In vendar je napočilo »električno stoletje«. Tudi stoletje »biožarkove pride! Takrat bo rešil marsikak življenjski problem, ki je danes še tajna. Prof. dr. A. Jelačić poroča o Spanglerjevi knjigi »Človek in tehnika«, M. Jakšič in L. Ferrari pa pišeta o vprašanju: italijanski imperijalizem in papeštvo. Tudi vrsta drugih vprašanj in pojavov se obravnava v tej vsebinsko bogati številki. Priročna ji je reprodukcija nove Mestrovitve skulpture.

Gostovanje Hudožestvenikov v Londonu. Sedanja beogradska skupina Hudožestvenikov, dobro znana tudi pri nas, gostuje že več tednov v Londonu. Nastopa v nekem gledališču židovske četrti in igra lahke, popularne komade. Z londonskimi nastopi si nameravajo emigrantski Hudožestveniki finančno toliko opomoči, da bodo pozneje lažje nadaljevali svojo pravo umetniško misijo v srednji Evropi. Tako vsaj zatrjujejo iz njihovih vrst. Ali pa je morda to že agnacija gledališke skupine, ki je imela po vojni na zapadu toliko uspeha, a se je, kakor smo lahko opazili tudi v Ljubljani, čedalje bolj redčila in naposled skoraj povsem razredčila? Največja vrednost skupine sta še vedno Pavlov in njegova žena Grečeva, ki sta zdaj njena voditelja in nastopata tudi v Londonu.

»Arhitektura«. Prejeli smo 1. in 2. zvezek mesečnika »Arhitektura«, ki je prva naša revija za stavbeno-likovno in uporabno umetnost. V prvi številki so izšli med drugim zanimivim gradivom te stroke članki: Nova pota v sodobni arhitekturi (inž. arh. Janko Omahon), Načrt za regulacijo Novega mesta (inž. arh. R. Kregar); v drugi številki je posebno zanimiv članek inž. arh. N. Dobroviča »U odbranu savremenog graditeljstva«, dalje inž. arh. Stanislava Rohmana »Projekt koncertne zgradbe za Beograd«, inž. arh. Hermana Husa »Zavodne cerkve« i. dr. Poglavitna vrednost in mikavnost te revije so ilustracije, ki jih je obilo in ki seznajajo čitatelja z mnogo obetajočim razvojem naše domače arhitekture. »Arhitektura« izhaja v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6.

A. Kuprin, Sulamit. (Visokla pesem o ljubezni). Prevedel Branimir Kozinc. Izdala in založila založba »Pan«. Cena v platno vezanemu izvodu 34 Din. — Sloveči ruski naturalist A. Kuprin je v tej zgodbi o kralju Salamonu in njegovi ljubici Sulamit pokazal vse odlike svojega razkošnega stila, ki čitatelja z neodoljivo močjo priča prave davnega sveta. Obilno je razodel svojo, kljub naturalističnemu onosovanju življenja pesniško navdihneno domišljijo. Kdo ne pozna avetopisemske Visokla pesmi, spesmi pesmi? Nad tem prelestim liricizem umotvorom, enem najlepših, kar jih je kdaj zapisala človeška roka, je Kuprin doživel svojo vizijo Salamonove ljubezni do lepe Sulamit. Kuprinova visokla pesem ljubeznje je že zdavnaj preve-

dena v vse evropske jezike in je sedaj dosepla tudi v slovensko prevodno književnost. Prevod Branimirja Kozinca je gladek in sočen. Knjiga je izšla v lepi opremi. Naroča se pri izdajatelju (Ljubljana, Jannečičeva 12) in v knjigarni Tiskovne zadruge.

Nikolaj Nikitin, Zločin Kirika Rudjenka. Roman. Izdaje »Logos«, Zagreb. Preveo Boško Vračarčević. Ta prevod enega najboljših romanov sodobnega ruskega pisatelja Nikolaja Nikitina je zopet nov dih z neskončnih step in daljav Rusije, slika njenega svojevrsnega življenja, razvijajočega se na prelomu dveh svetov; roman, ki je spisan z rusko dušo in čigar vsako poglavje odtehta kopico povprečnih, zgolj zabavnih romanov zapadnih slovstev, spisanih zato, da si sili ljudje krajšajo čas. Roman, ki po zanimivosti dejanja ne zaostaja za kriminalnimi, ki pa je za razliko od njih neprimerno več: nov krik ruskega človeka v večnost. Irina Alesander je ta prevod opremila z uvodom o pisatelju in njegovem delu. Knjiga stane 25 Din. V isti zbirki bo izšlo srbskohrvatsko izdanje vojne povesti Angela Cerkevnik »Prostitutka Zoša«.

Univ. prof. dr. Aleksander Bilimovič. Nauk o konjunkturah (Zbornik znanstvenih razprav. VIII. letnik. 1930—31.) Ljubljana, 1931. 184 strani. Cena 50 Din. Kot VIII. zvezek svoje publikacije »Zbornik znanstvenih razprav« je izdal letos profesorski zbor juridične fakultete sp. dr. A. Bilimoviča, ki je posvečen aktualnemu vprašanju o konjunkturah. Spis obsega 22

paragrafov: pojem konjunktura, kavzalno-teoretično in simptomatično-statistično proučevanje konjunktur, razvoj novega nauka o konjunkturah, izbira indeksov in sestavljanje gospodarskih barometrov, razvoj matematično-statističnih metod in literatura o teh metodah, etapa matematično-statističnega proučevanja konjunktur, prvotne statistične vrste in indeksne številke, izračunavanje in eliminiranje sekularnih izpremenb (trenda), sezonskih variacij, iregularnih fluktuacij, konjunkturalna ali ciklična valovanja, medsebojno razmerje med izpremenbami gospodarskih pojavov, funkcionalna in stohastična (korelativna) zveza, elementarna ugotovitve korelacije, Pearsonov korelacijski koeficient, regresijske enačbe, parcialna korelacija, večkratna korelacija, harmonična analiza, gospodarska diagnoza, gospodarska prognoza, konjunkturalna politika. Iz te vsebine se vidi, da razmotriva avtor vsa glavna vprašanja, tičijo se konjunktur in modernih metod njih proučevanja. V knjigi so navedene tudi vse poglavitnejše formule matematične statistike, ki so potrebne za praktično uporabo teh metod. Posebno pozornost obravnava pisatelj na korelacijsko analizo, ki se sedaj splošno rabi ne samo v ekonomski, temveč tudi v številnih drugih vedah. Knjigi je priloženih devet diagramov. Tu di za orientacijo v sodobni gospodarski krizi, ki jo avtor ne smatra za čisto konjunkturalno, ampak da je zvezana z bolj globoko segajočimi strukturnimi izpremenbami povojnega gospodarskega življenja, podaja spis dr. A. Bilimoviča več navodil.

Silvestrov večer

S. K. Olinije
v hotelu Tivoli
GODBA - PLES - BAR

Domače vesti

* Volilnim upravičencem za senatorske volitve (gg. narodnim poslancem, banskim svetnikom in županom). Na dan volitev v senat, v nedeljo 3. januarja, bo posloval Centralni akcijski odbor v Ljubljani nepretrgoma od 7. zjutraj do 9. zvečer v Kazini II. (telefon št. 21-23). Tu dobite vse informacije, ki se tičejo volitev, ter vsa eventualna druga pojasnila.

* Vojaške vesti. Prideljeni so na službovanje: poročnik Stanislav Piškar št. 1. planinskega pehotnega polka; poročnik Leopold Vodeb kot vršilec dolžnosti adjutanta 1. planinskega pehotnega polka; podporočnik Dragotin Jeraj kot vodnik 39. četi obmojne trupe; nž. kapetan 2. razreda Mladen Srnc kot komandant 3. četi 1. rektorskega bataljona tehniškega polka; inženjerski podporočnik Franc Zajc pa kot vršilec dolžnosti adjutanta inženjerskega parka 2. pionirskega polka.

* Iz sodne službe. Z odlokom ministrstva pravde je z novim letom po službeni potrebi dodeljen k okrajnemu sodišču na Vrhniki sodnik g. Branko Goslar iz Ljubljane.

* Slovenska pevka društva in slovenske pevce sploh vabimo, da se v obilnem števanju udeležijo koncerta, ki bo v ponedeljek v veliki uniojski dvorani v Ljubljani v priložnost 40-letnice delovanja pevkega zbora ljubljanske Glasbene Matice. Jubilarni koncert obsega v III., IV. in V. delu naslednje skladbe: Adamič Emil - Zaman po oknem, dr. G. Krek - Kakor bota go-lobica, Lajovic Anton - Pomladni spev in Zeleni Jurij. Strojne reprezentativni slovenski zbori. Četrta del je odločen naši moderni pesmi. Izvaja se najnovejši Osterčev mešan zbor »Oče naš«, dalje Adamičev petstroglasni madrigal »Primerac« in Kogojeva »Barčica«. Peti del pa je določen slovenski narodni pesni. pojo se v mešanem zboru: v Hubadovi prireditvi »Je pa davi slane palače«, v Kogojevi »Stoji, stoji na polju«, in Maroltovi »Podjem u ruce« in k skletu »Majolka«, kakor jo je priredil Dev Oskar. Vstopnice se lahko naročijo v Matični knjižnici v Ljubljani.

* Seja predsedstva Avtomobilnega kluba Jugoslavije se je vršila včeraj v Ljubljani pod predsedstvom bivšega ministra g. dr. Velizarja Jankovića.

* Splitska Ciril Metodova podružnica bo priredila 31. t. m. ob 20.30 v restavracijskih prostorih hotela Kovačević svojo silvestrovo zabavo. S pesmijo, kupleti in raznimi šalji nastopi se poslovi člani od starega leta. Vabljeni vsi, ki so dobre volje.

* Sokolsko društvo Žirovnica-Breznica bo imelo letni občni zbor v nedeljo 3. januarja v društveni telovadnici. Pričetek točno ob 3. popoldne. Pozivajo se člani in članice, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

* Smučarski tečaj na Blokah (Nova vas pri Rakeku) se bo vršil od 1. do 3. januarja, če bo zapadel sneg.

* Novi grobovi. Na Dunaju je preminil 28. t. m. po kratki, mučepolni bolezni g. Franc Oblak, trgovec, gostilničar in posestnik. Trnovo priljubljena pokojnika bodo prepevali v Ljubljano, kjer bo pogreb. — V Strmi ulici 11 v Mariboru je preminil v ponedeljek upokožen kazniškiški paznik g. Primož Pucelj, star 67 let. Pogreb bo danes ob pol 16. na mestnem pokopališču. — V visoki starosti 88 let je včeraj umrl pokojni grogovni nadzornik g. Peter Langer. — Pokojnim blag spomin, žalujícím ostalim naše iskreno sožalje.

* Izjemne vreme. Dočim je barometer pred božičnimi prazniki dosegel izredno višino 755, je zadnje dni začel nazadovati in se je snoči držal na 752. Visok zračni tlak se je umaknil iz južnega se je priselil tople veter, ki je prinesel s seboj neuporabno vlago. Sneg je izginil in kakor se glasijo poročila, kopnijo tudi smučišča na Gorenškem. V primeru, da v sedanje vremensko stanje pritisne hladnejša struja s severa ali vzhoda, dobimo sneg, pre-

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

29. decembra 1931.
Ljubljana 7. 750.4, 4.9, 90, 10, —, —; Maribor 7. 750.1, 5.6, 96, 10, 10, 0.5; Beograd 7. 751.8, 7.6, 89, 54, 8, 0.4; Sarajevo 7. 750.9, 2.6, 80, SW, 10, 0.2; Skopje 7. 756.8, —4.6, 76, SSE, 10, —; Split 7. 756.8, 8.8, 72, ES, 10, —.

Temperatura: Ljubljana — 3.9, Maribor 7.0, 2.4; Zagreb 6.1, —; Beograd 10.2, 5.8; Sarajevo 8.7, 1.8; Skopje 0.3, —5.8; Split 13.5, —.

Solnce vzhaja ob 7.33, zahaja ob 16.26. Luna vzhaja ob 21.29, zahaja ob 10.52.

Zvočni kino Idea!

Danes premiera najnovejšega in poslednjega zvočnega filma obeh kraljev smeha

PAT in PATAČON kot snubca

Oba kralja smeha sta s svojima nevestama v Ljubljani, kjer jima je pripravljen slovesen sprejem!

Bombe smeha! Sijajni dovptil!

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

potreben za mlado ozimino. Medtem ko je pri nas tako mlačno vreme in se v Splitu kopeljejo, poročajo iz Skopja, da se v zadnjih dneh po vsej Južni Srbiji zavlada hud mróz. V Skopju je v nedeljo zvečer termometer zabeležil 19 stopinj pod ničlo. Paketa mraza ne pomenijo tamkaj že mnogo let.

* Nesreča pri božičnem obdarovanju dece. Na Stefanovo so priredili v Ljubljani na Stavnih božično za otroke predilničarjev. Mnogo otročadi je zbrala okrog sebe dariljiva predilniška uprava, ki je v največje veselje dece postavila tudi lepo božično drevesce. Ko so zasijale lučke v pravilnem čaru in so prišli z razdeljevanjem daril, je prišla deca k drevescu. 6-letnega fantička, sina ključavničarja Peterca, ki je igral »božička« in je bil okrašen z bombažem, so tako tesno pritisnili k gorečim svečam, da se je bombaž vnel. Mali božiček je bil takoj v plamenu, po obrazu pa je dobil precej resne poškodbe. Nujno so priklicali zdravnika. Opekline na obrazu so malemu ubožcu povzročile hude bolečine; ulegne pa obšitni posledice tudi na oči. Nesreča pridelnega dečka baš pri največjem otroškem prazniku je vzbudila mnogo pomilovanja.

* Potres v Sandžaku. Potres, ki smo ga čutili na božični dan tudi v Ljubljani, je v naših južnih krajih bil znatno močnejši in je med prebivalci povzročil mnogo strahu. Tako poročajo iz Raške v Sandžaku, da so ljudje preplašeni bežali iz hiš. Potres se je v teku dneva večkrat ponovil.

* Lovci in volk skupaj v jami. V okoliščini Krnjaka se je te dni pojavila čreda volkov. Volkovi so drzno napadali živino v stajah in povzročali škodo. Zato je sredi poglavar v Vojniči odredil pogon na volkove, katerega se je udeležilo nad 50 lovcev. Eden lovcev je dal izkoptati 3 metre globoko jamo, v katero naj bi pri padlo volk. V resnici je padel v jamo volk, katerega je lovec skušal ubiti s koplom, pri tem pa se je lovec sam prevrnil v jamo. Volk se je neopovrnega gosta nekoliko prestrašil, mu skočil na pleča, pobegnil iz jame ter izginil v gosti sumi.

* Nepošten hlapec. Franc Strmšek iz Turniša je bil uslužben pri Zorcu, sodarju na Turnišah pri Ptuj, kot hlapec. Gospodar je v zadnjem času opazal, da mu nekdo kraje denar. Skupno mu je zmanjkalo 4500 Din. Zadevo je javil crožniškom, ki so pridno zasledovali osumljenega Strmška in ugotovili, da izdaja ta večje vsote denarja. Pred kratkim je Strmšek menjal v neki gostilni na Bregu tisočak. Orožniki so nepoštenjaka aretirali in pri preiskavi našli pri njem še okoli 2000 Din. Strmšek je bil priveden v sodne zapore v Ptuj.

* Izgubljeno. Na poti od Jarš pri Mengšu do Černca je bilo izgubljeno rezervno avtomobilsko kolo. Odda naj se proti nagradi v opetani Kolo, Černuče.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

* Idejni tečaj srednješolske omladine. Včerajšnja dopoldanska predavanja v areni Narodnega doma so bila delčna prav takega zanimanja kakor vsa prejšnja. Popoldne so se obravnavala narodno-manjšinska vprašanja. Vekoslav Bučar je razpravljao o splošnih problemih narodnostnih manjšin, dr. Kramerberger je predaval o Koroskih, akademik Ferjančič pa je poročal o življenju našega rodu pod Italijo. Po vsakem predavanju se vrše debate, kar tečaj močno poživlja. Danes bo zaključni dan tečaja. Dopoldne bodo predavali: gimnazijec Tugomir Prekoršek iz Celja o potrebah srednješolske organizacije, prof. dr. Makso Kovačič iz Maribora o pomenu knjige za razvoj kulture in narodnosti pri Slovencih, popoldne pa akademik Geržec o socialnem položaju današnjega študenta ter juristka Mira Kramerjeva o ženskem vprašanju. Ob 17. bo tečaj zaključen in se izvenljubljanski delegati z večernimi vlakmi vrnejo v svoje kraje.

* Arizona ozemlje Indijancev, veliki kanjon in druge tajne, je naslov predavanja, ki ga priredi SPD v soboto 2. januarja ob 20. v veliki dvorani Kazine (ne v Delavski zbornici). Predavatelj g. Scherer je ameriški državjan, delegat trgovske zbornice iz Los Angelesa, novinar in sekojski šef banke. Je že več kot kar dve leti na potovanju in je dosegel že za vse Azijo, Afriki in Evropi velike uspehe s svojimi skioptičnimi predavanji. G. Scherer govori perfektno nemški, angleški, francoski, italijanski in esperantski jezik. Pri nas bo predaval v nemškem jeziku. Vstopnice so v predprodaji v Slovenskem planinskem društvu, palača Grafič, Masarykova cesta 14-I (telefon 2963) in na dan predavanja 2. januarja od 19. in pol dalje pri blagajni v Zvezdi. Cene sedežem po 6 Din, stojščem po 3 Din.

* Božičnica postarjev. Osebnostno društvo poštinih in telegrafskih uslužbencev, krajevna skupina v Ljubljani, je priredilo na Stefanovo popoldne v prostorih Mikločevega hotela svojo božičnico. Dvorana je bila popolnoma zasedena. Predsednik g. Sojer je s kratkim nagovorom pozdravil vse prisotne, nakar je Pevsko društvo poštinih uslužbencev lepo zapelo nekaj pesmi. Sledile so dobro polne deklamacije in zatem razdelitev daril. Obdarovanih je bilo nad 80 otrok, ki so s hvalečnostjo sprejeli darila. Prireditelj je potekla zelo priščno. Humanitarna prireditev postarjev zasluži vse priznanje.

* Tečaj ruskega jezika otvori v začetku januarja prosvetni odesk Delavske zbornice v Ljubljani. Poleg osnovnega pouka bo tudi pouk s pomočjo gramofonskih plošč, da se tako uho še lažje privadi na pravilno izgovorjavo. Kdor se želi udeležiti tečaja, naj se zgleda do 6. januarja v knjižnici Delavske zbornice pri knjižničarju, kjer se tudi vpíše in sicer v času od 10. do 12. in od pol 18. do 20. Ukovina na mesec je 25 Din.

* Esperantski tečaj za začetnike se bo otvoril v januarju. Interesenti naj javijo svoje naslove in želje Klubu esperantistov (Narodna kavarna). Kraj in čas otvoritve se bo sporočil interesentom pismeno.

* »Svoboda« in »Zarja« priredita v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani Silvestrov večer. Delavski oder bo igral ero-

Penkala

epne in anodne baterije dajejo jako svetlobo. trajajo dolgo in zato so najbolj zahtevane 320

dejansko burko »Kdor je lačen, naj se najee. Vmes se bodo peči kupili. Ples Ob polnoči alegorija »Odhod starega in prihod novega letaz. Začetek ob 20.

* Delavski oder »Svoboda« uprizar: 3. januarja v dvorani Delavske zbornice Cankarjevega »Jakoba Rudor. Vlogo so v spretnih rokah, režija prvovrstna. Vstopnice se v predprodaji dobivajo v pisarni »Svobode«, Delavske zbornice, I. nadstir.

* Članstvo Narodnega železničarskega glasbenega društva »Sloga« v Ljubljani se poziva, da se v čim večjem številu udeležijo jubilejnega koncerta Glasbene Matice v ponedeljek 4. januarja.

* Posnemajte! Vesela družba je v nedeljo 13. t. m. nabrala pri Rupanju v št. Vidu 90 Din za primorske begunce. Denar je bil izročil društvu »Tabor«, ki se vsa darovalcem prav iskreno zahvaljuje.

* Primorska mladina »Tabor« bo priredila na Silvestrovo ob 20. svoj večer v Mikločevem hotelu. Na sporedu bodo med drugim burke, pejske, solospeti, šaljni nastopi, ples itd. ob sodelovanju jazz-band »Prdite!«

* Silvestrov večer, ki ga priredi persko društvo »Slavica«, se bo vršil kakor običajno v Mestnem domu. Pred polnočjo bo bogat spored s pevskimi točkami in enodejansko šaloigro.

* Jezdni odesk Sokola Ljubljana poziva tem potom vse svoje člane, da se polnočiteljno udeležijo pogreba br. Franca Oblaka.

* Sokol Ljubljana IV vabi članstvo in prijatelje društva na Silvestrov večer s plesom, katerega priredi dne 31. t. m. v gostini br. Joska Jelašina, Dolemska cesta. Začetek ob 8. zvečer.

* Za nastanitev gg. županov iz dravske banovine, ki se udeležijo volitev senatorjev, potrebuje mestna občina več prenočišč za 2., eventualno tudi za 3. januar 1932. Vsi oni sosesčani, ki bi lahko odstopili eno ali več postelj, se vjdno naprošajo, da to nužno javijo v mestnem odpravništvu Mestni trg št. 27-III, vsak dan (tudi 1. januarja) od 8. do 14. ure.

* TKD »Atena«. Na prvi odborovi seji, ki je sledila občnemu zboru TKD »Atene«, se je konstituiral naslednji odbor: predsednica Franja Tavcar, podpredsednica Minka Kroat, tajnica I. Vera Adlešič, tajnica II. Slavica Jelenc, blagajničarka I. Ivana Turk, blagajničarka II. Vera Vršec, gospodarica I. Mara Mefnik, gospodarica II. Minka Gasperlin, zapisničarka Mira Zirovnik, arhivarka Albina Potokar, upraviteljka Igristi Helena Pajnič, odbornice: Franciška Baebler, Berta Burian, Julija Ferjančič, Vida Lapajne, Ferdinanda Majaron, Marija Razom, Marica Sladonja, Karla Šaplja, Nita Vrančič, Angela Mahkota in Milka Martelanc. Tehnični odbor: hazenski odesk: načelnica Slavica Jelenc in tehnični odbor, izvoljen iz vrst hazenašic; lahkoatletski odesk: načelnica Slavica Jelenc; marionetni odesk: načelnica Berta Burian in odbornice Julija Ferjančič, Ferdinanda Majaron, Mary Stare, Olga Sevič in Mira Zirovnik; ortopedski zavod: načelnica Ivana Svetlič, vodja primarij dr. Minaš, odbornici Berta Burian in Marija Razom; otroški igrisec: načelnica Ivana Svetlič in odbornica Marija Ogoreutz; plesni odesk: načelnica Karla Šaplja, odbornice Vera Adlešič, Maša Slavec in Marija Sladonja; prehranjevalni odesk: a) šolska kuhinja: predsednica Franja Tavcar, podpredsednica Olga Puc, podpredsednik dr. Ivo Pirce, tajnica Nita Vrančič, blagajničarka Minka Gasperlin, gospodarica Minka Kroat, zdravniški nadzor dr. Lunačkova, odborniki: Julija Ferjančič, Alojzij Sodej in Jerica Zemljanova; b) vodstvo kuharskih tečajev: voditeljica Albina Traven, tajnica Nita Vrančič, blagajničarka Julija Ferjančič; prosvetni odesk: a) belo-modra knjižnica: upravnica Minka Kroat, tajnica Marija Wrigler, organizatorica Vida Lapajne, blagajničarka Ivana Turk, odbornice: Julija Ferjančič, Ivana Kalin in Marijana Kokalj-Zeljeznova; b) pravilnični odesk: načelnica Maša Slavec, odbornice: Vanda Gorez, Marija Golobčič, Marija Milčinska, Tony Nebačfuhner, Lina Turkova, Vera Adlešič in Nita Vrančič; telovadni odesk: načelnica Nita Vrančič, odbornica Marija Razom; teniški odesk: načelnica Franciška Baebler, tajnica Silva Schwarz, blagajničarka Milica Bahovec, Beraga; tehnični odbor: predsednik Vaso Zajec in izvoljeni teniški igralci »Atene«.

* Naročila za postvri iz banovinskega ribogojnega zavoda po ceni 17 Din se sprejemajo vsak dan pri Mihaelu Kermavnerju, hčniku pri kmetijskem oddelku banke uprave v Gosposki ulici 15. Ribse se oddajajo rodno vsak petek dopoldne, za Silvestrovo izjemoma že v četrtek dopoldne. Kr. banska uprava opozarja, da oddaja izključno le v ribniških vzgojnih postvri, za katere ne veljajo prelošili o tovpustu.

* Prihodnji živinski sejem v Ljubljani se bo zaradi praznika sv. Treh kraljev vršil v torek 5. januarja.

* PRINITE NOVO LETO Z NAJBOLJSIM!

Sortirano vino iz staroslovnih kletarn križevniškega reda toči in dostavlja na dom

RIO, Šelenburgova ulica

15121

Večer Jadran. straže

z revijo narodnih noš 9. januarja 1932

LJUBLJANA—UNIOJSKA DVORANA

Vstop ni vezan na posebna vabila

15706

Matična knjigarna

LJUBLJANA — Kongresni trg

MUZIKALIJE VSEH VRST

31. XII.

SILVESTROV VEČER

»LJUBLJANSKEGA SOKOLA«

v »Narodnem domu«. — Zabaven spored in ples.

ZALOGA POHIŠTVA

F. FAJDIGA SIN

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 17.

Ustanovljeno 1879. Ček. račun 13211

* Pri karambolu, ki se je primeril v ponedeljek popoldne na Kongresnem trgu, kjer je Mirosav P. zavozil s kolesom v avto nekega nadpitarja, je kolesar obležal z lahkim zunanjim, a težjim notranjim poškodbami in so ga takoj odpeljali z reševalnim avtom v splošno bolnico. Nezgod je nastala čisto slučajno, kajti oba sta vozila pravilno, vendar je o stvari uvedena preiskava.

* Vlom v krojaško delavnico. Krojaški mojster Fran Breclj ima delavnico v Bohoričevi ulici 7. Nek tati jo je obiskal s ponarejenim kajcem ter odnesel za 800 Din plena.

* Zasledovana cigana. Z avtomobila Josipa Relcha je bila te dni ukradena 300 Din vredna siva odeja, last advokata dr. Bogdana Žužka. Preiskava je dogmata, da sta tatvino izvršila cigana France Gartner in Anton Huber, ki se potepata navadno po ljubljanski okolici. Prebrisanca se še skrivata pred policijo in orožniki.

Boljše kot prehrana in boljše kot zdravilo.

Veliko prej ozdravite, če bo vaše telo dobivalo lahko krepilno prehrano, ki bo dalo vašemu od boleznih oslabelemu telesu novo življenjsko moč.

Krepilna, naravna hrana Ovomaltine vsebuje tudi v svojih topljivih zrnih samo najbolj hranilne sestavine, ki so z znanstvenim postopkom izločene iz slada, svežega mleka, svežega jajčnega rumenjaka in katerim je radi boljšega okusa dodan kakao.

Na zahtevo pošljemo vzorec zastoj. Cena malega zavojčka Din 16. Dobiva se povsod.

DR. A. WANDER D. D., ZAGREB

OVOMALTINE
skrajšuje dobo okrevanja.

Iz Celja

* Lep dokaz tovarštva. Na pobudo šoferjev obeh tribovejskih gasilskih društev so zbrali vsi tribovejski šoferji 230 Din in jih poslali po naši celjski podružnici otrokom bolnega šoferja celjskega mestnega avtomobusnega podjetja g. Bučarja. Ei je volil usodni avtomobus pri leviški katastrofi kot skromno, a priščno božičnico. Gosp. Bučar in njegova družina se blagim darovcem najskrajneje zahvaljujejo, obenem pa izrekajo tudi presrečno zahvalo celjskim avtomobilistom in šoferjem, ki so istotako v svoji tovariški zavednosti obdarovali težko preizkušeno družino za božične praznike.

* Slikarska razstava M. Modica in R. Slapernika je pokazala doslej skrajno malenkostni obisk celjskega občinstva. Vseh 14 dneh, odkar je razstava odprta, jo je obiskalo komaj 100 oseb, kar naši inteligenci ne daje ravno najlepšega izpričevala. Razstava bo se izjemno odprta do vključno 3. januarja dnevno od 8. do pol 13. in od pol 14. do 19.

* Silvestrovanje. Najavljena so doslej le tri večja silvestrovanja, pa bodo menda tudi ta popolnoma zadostovala. Največje in najzanimivejše bo gotovo silvestrovanje celjskega Sokola v prostorih Celjskega doma. Iz pestrega sporeda omenimo predvsem kupiete g. Danila Bučarja iz Ljubljane, aegorijo znanega strokovnjaka br. Matije Benčana, telovadne točke itd. V gozdni restavraciji bo silvestrovalo glasbeno društvo »Edinost« ob sviranju tamburaškega orkestra, v prostorih Mestnega kina pa bo Silvestrov večer celjske nemške narodne manjšine.

* Proračun sreskega cestnega odbora je razpoložen na javen vpogled le še danes in jutri v pisarni odbora v Vodnikov ulici. Proračun izkazuje 3.277.720 Din po treščini in 1.185.799 Din dohodkov, tako da znaša primanjkljaj 2.091.921 Din, ki se bo kril z okrajnami cestnimi določami na neposredno državne davke in z odkupnino za ljudsko delo v l. 1931.

* Znižanje kuluka v okoliški občini. Kr. banska uprava je na prošnjo celjske okoliške občine znižala za one, ki plačujejo manj kakor 120 Din direktnega državnega davka, odkupnino za ljudsko delo od 60 na 20 Din.

* SK Celje bo imel občni zbor 7. januarja ob 20. v kavarniški sobi Celjskega doma.

* Mestni kino bo predvajal drevi ob pol 21. posredno zvočno filmsko opereto »Lajni soprog« z Marjjo Paudlerjevo, Johannesom Riemannom in Tiborjem v. Ha. mayem v glavnih vlogah.

* Izgubljeno. V nedeljo zjutraj je bila izgubljena v savinjskem vlakcu do priхода v Celje majhna skatljica, v kateri je bilo umetno zobjevje. Oddati proti nagradi v celjski podružnici »Jutra«.

* Dva nesrečna padca. V ponedeljek zvečer je padel na Bregu pri Grenadnju 45-letni cinkarški kurjač in oskrbnik dr. Kukorčevega posestva Mihael Lesjak, stanujoč Pred grofijo 7, pri zapiranju vežnih vrat. Prebil si je desno kot področnico in ga je neki sosed s svojim avtomobilom prepehjal v bolnico. Včeraj popoldne ob 12.15 pa si je v baraki nasproti mestnega mlina na Mariborski cesti pri padcu nevarno poškodovala desno nogo v kolenu 21-letna sužninja Eliza Zorčičeva iz Braslovc. Reševalni avtomobil jo je prepehjal v bolnico.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Danes slavna umetnica iz filma

»Rio Rita«

Bebe Daniels

Roman male

plesačice

Velika ljubezen velemestne deklce

Iz Maribora

* Iz gledališča. Ob novem letu se bo pela popoldne Leharjeva opereta »Zemlja smehljaja«, ob 20. pa se ponovi Abrahamova »Viktorija in njen huzar«. Cankarjeva umetnica »Kralj na Betajnovi« se bo uprizorila v soboto 2. januarja. Predstava bo po znižanih cenah. Kot naslednja dramatska premijera pripravlja režiser g. Tomašič Kurundžičevo grotesko »Škerpičev«.

* Sprememba uradnih ur na magistratu. Z novim letom se spreminjajo pri mestnem magistratu uradne ure in sicer od 8. do 13 in od 15. do 17. ure. Za straške so uradne ure le od 8. do 12. ure. Zapan bo sprejemal ob ponedeljkih, sredah in petkih od 11. do 12. ure.

* Sadjarska in vrtnarska podružnica za Maribor in okoliš bo imela občni zbor 6. januarja ob 9. v vinarski šoli. Po zborovanju bo predaval ravnatelj Priol o novjših izsledkih glede razvoja korenin pri sadnem drevu ter naukih, ki iz tega slede za praktičnega sadjarja. K obilni udeležbi so vabljeni člani in drugi zainteresirani.

* Predavanje o zakonih in uredbah o davku na poslovni promet. 8. januarja bo predaval v Gambrovi dvorani bivši finančni svetnik g. Mozetič o zakonih in uredbah o davku na poslovni promet. K predavanju so vabljeni vsi davčni obvezanci, pred vsem ga industrijci, obrtniki, trgovci in gostilničarji, ker bodo imeli priidko, da izrazijo svoje pričebo zastopniku finančne uprave.

* Sadjarska in vinarska podružnica za Maribor in okoliš bo imela svoj redni občni zbor v sredo 6. januarja ob 9. do popoldne v vinarski in sadjarski šoli z običajnim dnevnim redom. Po zborovanju bo predaval ravnatelj Priol o najnovejših izsledkih v razvoju korenin pri sadnem drevu.

* Iz bioskopov. Grajski kino: od danes pa do vključno petka 1. januarja izborna veseloigra »Storklja stavka«. Siegfried Arno, Gusti Gstettenbauer, Fritz Schulz, Ursula Grabley, Hans Junkermann. — Union kino: do vključno petka 1. januarja izborna veseloigra »Zlet v življenje«. Felix Bressart, Charlotte Suza, Truss van Alten, Albert Paulig.

* Pocení meso. V sredo 30. t. m. od 8. naprej bodo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavni prodajali 200 kg govelega mesa po 4 Din in sicer na osebo do 2 kg.

* Kadar potrebujete nageljske, vence, šopke, kličite telefon 27-66. Vrtinarstvo JEMEC, Maribor.

Ljubljana bo silvestrovala na Taboru

Pred polnočjo:

Resen in zabaven program telovadbe, petja, godbe, nastop dveh zakoncev v »križi«, dalje mnogo drugih zabavnih točk. — POLNOČNA SCENA.

Po polnoči PLES!

Začetek ob 20. uri.
Vstopnina Din 10.—

SIJAJEN VELEMESTNI KABARET

„Alga Boma“

Ogromen ansambl. Sodelujejo vsi brezposelni filmski zvezdniki in zvezdnice. Razkošna režija. Najnovejše kabaretne točke.

Iz Ptuja

— Meroizkušni urad se je preselil v nove prostore v mestni klavnic, kjer bo za pregled in žigosanje sodov 22., 23., 24., 25., 27. in 28. januarja, dalje 20., 22., 23., 24., 25. in 26. februarja in 22., 23., 24., 25., 26. in 29. marca.

— Vojaški obveznik aretiran. Po mestu se je potepal brez posla neki Kozar Kalman, delavec iz Murske Sobote. Policija ga je aretirala in so ugotovili v policijskem dnevniku, da ga zasleduje tirala sreskega načelnika v Murski Soboti kot vojaškega obveznika.

— Tatvina kolesa. Helena Teirjeva, stanujoča na Mestnem vrhu, se je pripeljala po opravih v mesto in se za kratek čas pomudila v trgovini pri g. Zavrnika, med tem pa je pustila kolo pred trgovino. Ko se je vrnila iz trgovine, ni našla več svojega kolesa. Policija zasleduje tat.

Iz življenja na deželi

JEZICA. Sokolsko društvo bo silvestrovalo v četrtek ob 20. Na sporedu je burka »Anarhist«, komični nastopi, godba in ples. Vabimo vse prijatelje Sokolstva, da pridejo v najboljše mesto. — Dne 6. januarja ob 15. pa bo v sokolski telovadnici redni občni zbor. Pričakujemo polnoštevne udeležbe.

ŽALEC. Sokolsko društvo v žalcu priredi v dvorani g. Robleka dne 31. t. m. svoj vsakoletni Silvestrov večer s pestrim sporedom. Pričetek točno ob 20. Vljudo vabljeni!

VRANSKO. Božičnica, katero je priredil poudarek RK, je bila letos prav obilna. Vsi ubožnejši učenci so bili obdarovani. Skupna vsota za darila je znašala čez 3000 dinarjev. Igra, katero je priredilo društvo v ta namen je poudarila, da dala 800 Din. letošnja božična predstava pa 500 Din čiste dobičke. Poleg tega je darovala Vranska posojilnica 600 Din, od teh 200 dinarjev namestu vencia na grob g. Oseta Franca. Najlepša hvala! Enako se zahvalimo Posojilnici in hranilnici. Društvo za zaščito dece, Krajevni sokolski odbor in vsem drugim darovalcem večjih in manjših vsot.

MEŽA—DRAVOGRAD. V nedeljo 27. decembra smo poslušali pri hotelirju g. Kumauerju poučno predavanje po radiu o zadružništvu. Predaval je g. dr. Bohinjec iz Ljubljane. Za dober obisk je »rešil« sreski kmetijski referent iz Prevalj. G. Kumauer nam je objubil, da nam je njegov radijski nastop za poznejša kmetijska predavanja na razpolago. Zanimivo v tujkajšnjem arzu le malo tako prvotnih radijskih aparatov na razpolago kakor je radijski g. Kumauerja. Kmetovalci udeležite se polnoštevno poznejših kmetijskih predavanj, ki so le v vašo korist! Predavanja, ki se bodo vršila pri g. Kumauerju v Dravogradu, bodo pravočasno razglašena po sreskem načelniku na Prevaljah.

Šoštanjski mestni proračun

Šoštanj, 29. decembra.

Proračun šoštanjske mestne občine za 1932 je za 21.438 Din višji od lanskega in izkazuje 796.812 Din dohodkov in toliko izdatkov. Primanjkljaj se bo kril s stodoletno občinsko doklado na vse državne neposredne davke, kar bo dalo 316.846 dinarjev. Razen tega se bo pobirala občinska trošarina od hl vina in vinskega mesa po 150 Din, od hl piva po 100 Din, od hektoliterske stopnje alkoholov pa 10 Din. Med dohodki nahajamo: gospodarstvo 55.250 Din, vodarino 80.000, davštine 496 tisoč 146, donose glavnice 1000, pristojbine 6750, razne dohodke 13.000 ter ostale dohodke 60.000 Din. Izdatki pa tvorijo: glavnice 392.814, redarstvo 22.700, javne naprave 31.600, zdravstvo 20.500, razni stroški 22.458, socialno skrbstvo 31.628, Solstvo 114.700, kmetijstvo 7500 in izredni izdatki 22.011 Din.

Dohodki na vodarini so proračunani za 20.000 Din več kakor lani, ker se računa, da se bo število odjemalcev vode povečalo in ker se namerava sprejeti sklep, da bodo vodarino morali plačevati tudi oni hišni lastniki, ki so dali napraviti prečišče na račun občine. Dalje je med dohodki: proračuna 10.000 Din, to je pet šestink županove nagrade, in 3000 Din kot polovica blaginjske nagrade. Te zneske sta imenovana prostovoljno odstopila, razumevali je težko v finančnih naših občinah. Visoke postavke glavnice med izdatki v proračunu grede na ime amortizacij in obrestovanj posojil, ki jih je občina najela za zidanje stanovanjske hiše, šolskega priključka in vodovoda. Mestnemu gasilnemu društvu je predvidena podpora 1500 Din, enak znesek dobi tudi olepševalno društvo. Stroški vzdrževanja vodovoda se bodo znižali od 12.000 na 4000 Din. Postavke za skropljenje cest se je povečala za 2000 Din, ker se je sedanja izkazala kot nezadostna. Za napravo potrebne kanalizacije materialnega jarka ob Cankarjevi cesti je predvidenih 5000 Din. Med zdravstvenim nahajamo novo postavko za občinskega živinozdravnika s 3600 Din in 5000 dinarjev kot prispevek za postavitev izolirnice v Slovenjgradcu. Med izdatki za šolstvo je 56.000 Din za osnovno šolo in 43.200 Din za višješolsko stanovanjsko napravo lanskim 72.000 Din. Lanska postavka 22.000 Din za meštarsko šolo se je držala, ker se bo stremelo za tem, da se bo ta šola skladno z dohodkami novega zakona skušala izločiti iz občinskega vzdrževanja. Znižala se je postavka za občinski kmetijski sklad od 7400 na 4000 Din, podpore pa od 2000 na 1000 Din.

Stremiljenje občinskih gospodarjev je šlo za to, da se izdatki čim bolj znižajo in obremenitev meštanstva zmanjša, vendar pa se ni moglo štediti v taki meri, da bi štednja imela morda neugodne posledice za občinsko gospodarstvo.

Možnost izvoza v Južno Afriko

Včeraj dopoldne se je vršila v križnični dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani važna konferenca, na kateri je podal honorarni konzul v Johannesburgu, naš rojak g. Danilo Strekelj, našim gospodarskim interesentom zanimivo informativno poročilo o možnostih izvoza iz naše države v Južnoafriško Unijo. Konferenci so prisostvovali poleg predstavnikov naših gospodarskih organizacij in korporacij številni trgovci in industrijski zlasti iz lesne stroke. V svojih uvodnih besedah je zbornični generalni tajnik g. Ivan Mohorčič pozdravil navzoče in je pojasnil, da naša bližnja tržišča vedno bolj izgubljajo na vrednosti za naš izvoz in da mora biti naše stremiljenje za tem, da si pridobimo nova, četudi oddaljena tržišča. V zasledovanju tega cilja je zabeležiti že nekaj napredkov, saj se je število držav, v katere izvažamo v 10. letih povečalo od 34 na okrog 90. V mnoge države izvažamo le po dva do tri vrste predmetov, čeprav so pri poglabitvi trgovinskih odnosov dane možnosti za razširjenje izvoza tudi na druge predmete. Med tržišča, ki v našem izvozu ne igrata skrozi niti kakšne važnejše vloge, spada tudi Južnoafriška Unija, ki ima prav obsežno zunanjo trgovino, katji njen uvoz znaša na leto preko 70 milijonov funtov sterlingov. Pri uvozu v Južnoafriško Unijo pa je naša država šele na 53. mestu. Na koncu svojih izjavljanj se je gosp. generalni tajnik zahvalil konzulu gosp. Danilu Strekelju za njegovo ljubeznivost, da je kratko dobo odhoda v domovini izrazil, da informira naše gospodarske interese o gospodarskem položaju in o uvoznih potrebah Južnoafriške Unije ter o možnostih našega udeleženja na tem tržišču.

Konzul gosp. Danilo Strekelj je nato v daljših izjavljanjih pokazal gospodarski in kulturni razvoj južne Afrike, ki jo je prepoval v vseh smereh, in kjer je imel možnost, da osebno prouči tamšnje prilike. Južnoafriška Unija je ogromna država, tako velika kakor vsa Evropa, seveda pa je redko naseljena. To je država, polna ekstremov. Največje mesto Johannesburg je najmoderneje zgrajeno, čeprav leži 2000 m nad morjem. Doim vlada v mestih visoka kultura in civilizacija, je okolica pusta in redko naseljena, ima pa ogromna rudniška bogastva, zlasti zlata rudnike in ležišča diamantov. Po burški vojni se je država pričela za neverjetno naglo gospodarsko razvijati. Glede na visoki življenjski standard tamšnjega prebivalstva, je močeto pravati samo dobro in kvalitativno blago. Država uvaža zlasti les, ker sama nima nikakih gozdov. Glede na klimatske razmere in na potrebo lesa v globokih rudnikih, ki gredo do 3000 m v globino, so kvalitativne zahteve, ki jih slavijski uvozniki na les, zelo dalekosežne. Zato je treba zelo paziti, da si naš les pri izvozu v Južno Afriko ne povzročimo imena. Mali izvozniki ne pridejo v poštev; kdor ni zmožen izvoza, res prvotnega lesa, ta more le pokvariti kupcejo drugim. Trgovci so zelo reelni in strogo pazijo, da imajo tudi kupciške posle le z reelno trgovino. Trgovske zbornice vodijo tamšnje knjige, kjer se vpisujejo v trgovke, zlasti inozemske, ki so pokazale v kupitvi neredno poslovanje. V tem pogledu imajo tako urejene razmere kakor malotič v Evropi.

Vseljevanje v Južno Afriko je zelo omejeno in je za vse države, razen za Anglijo, Nemčijo, Francijo, Italijo in USA dočena letna vseljenjska kvota od 50 oseb. Kmetijstvo je v rodovitnih pokrajinah na visoki stopnji razvoja in v marsikaterem pogledu nadkrijuje celo Nizozemsko. Navzlic svetovni gospodarski krizi gospodarstvo v Južni Africi nadalje napreduje. Nedavno so bile zgrajene velike železane in tudi nova tovornica avtomobilov je prišla že v obrat. Avtomobilizem je zelo razvit in šteje država že 400.000 avtomobilov.

Za južnoafriški trg se kažejo v izvozu Amerika, Nemčija in Anglija. Navzlic hudi konkurenci pa je z dobrim blagom vendar močeto osvojiti si to tržišče. Nedavno je predavatelj uspešno ustvariti kupciške zveze med Južno Afriko in našimi cementnimi tvornicami, ki so na podlagi temeljnih analiz poslanih vzorcev dobile takoj znatna naročila. V kratkem času je naša cementna industrija prišla pri uvozu cimenta v to državo na drugo mesto in je izpodrinila 14 drugih konkurenčnih držav.

Jugoslovenskega lesa Južna Afrika še ne pozna. Težkoče obstojajo v tem, ker hoče kupci videti vzorce in jih tudi praktično preizkusiti. To velja zlasti za rudnike, ki rabijo ogromne količine jamskega lesa. Predavatelj je nato podrobno obravnaval tehnični način izvozne trgovine v to državo in način financiranja izvoza. Navedel je tudi vrste lesa in dimenzije, ki se zahtevajo v Južni Africi. Tu pride v poštev predvsem jamski les, zlasti bor (bosanski črni bor), nadalje stavbni les (trami, deske) in parjena bukovina. Na lesnem trgu dominira za enkrat kanadeški bor, tako zvan pišpajn. Glede na veliko konkurenco raznih držav na tem tržišču je močeto blago prodati le na plačilo v 30, 60 ali 90 dneh. Financiranje izvoza gre preko Londona, kjer skrbijo za pravilnost odpreme in plačila nekaki spediterji-bančniki, tako zvanji šiperji, in vladajo torej glede plačila prav urejene razmere. Poleg lesa se južnoafriški trg zanima tudi za slive, kože, umetna gojišča, sirke za mleko, verige, upognjeno pohištvo, pa tudi za slakov, pšenico, krompir, grah itd. Po končanem referatu se je predavatelj iskreno zahvalil zbornični član g. Lenarčiču, nakar se je razvila še podrobna diskusija.

— Prodaja sodov. Dne 12. januarja se bo vršila pri dravskem intendantnem skladišču v Ljubljani prodaja 512 komadov starih sodov. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem skladišču).

Prijave za znižanje dopolnilnega davka zemljarine

Davčna uprava je izdala poziv za vložitev prijav za znižanje dopolnilnega davka zemljarine v smislu davčne novele od 21. junija 1929. Davčni zavezanci, ki imajo pravico za znižanje dopolnilnega davka morajo predložiti te prijave do 31. januarja 1932. Prijave, ki se predložijo po odrejenem roku odtodno, ki se predložijo v naslednjih 15 dneh, pa se zakasnišev ne opravi s tehničnimi razlogi, se ne upoštevajo.

Dopolnilni davek se zniža pod naslednjimi pogoji: 1. da se davčni zavezanec izključno bavi samo s kmetijstvom, 2. da obdeluje svoje posestvo samo s člani svoje družine, 3. da ima v domačem skupnem gospodarstvu več kakor pet rodbinskih članov, 4. da dopolnilni davek k zemljarini ne presega 5000 Din.

V smislu zakona se za člane skupnega domačega gospodarstva ne morejo šteti: 1. osebe, ki so stalno odsotne (za stalno odsotne se ne smatrajo osebe, ki bivajo izven doma zaradi odslužitve kadarskega roka, šolanja, zdravljenja itd.), 2. osebe, ki se bavijo poleg kmetijstva ali izključno z obrtjo, industrij ali drugim prihodnim poslovanjem ali s samostojnim poklicem, ki je zavezan pridobitni, 3. osebe, ki so v razmaju stalne javne ali privatne službe, 4. žene in otroci oseb omenjenih v točkah 2. in 3. 5. hišno služabništvo in nameščenci.

Prijave se morajo vložiti pri pristojnem občinskem oblastu na predpisanim obrazcu. Na zahtevu davčnega zavezanca mora izpolniti prijavo pristojno občinsko oblast po izpovedbah zavezanca.

Dolžnosti davkoplačevalcev

Davčna uprava razglašala: Deklar se ne izvši nova odmera zemljarine, zgradarine, pridobitne, rentnine in družbenega davka za leto 1932, morajo davčni zavezanci plačevati te davke po predložitvi iz prejšnjega leta in iz leta 1931. Od tega so izvzeti samo oni davčni zavezanci, ki so prijavi prestanek davčne dolžnosti.

V smislu člena 148 zakona o neposrednih davkih dospel 1. januarja 1932 v plačilo prvi obrok zgradarine, pridobitne, rentnine, družbenega davka, pavalnega davka na poslojni promet in vojnine. Vsi ti v plačilo dospel četrtletni davki se morajo plačati najkasneje do 15. februarja 1932. Kdor bi do tega dne ne plačal zadnjega davka, se mu od neplačane vsote zaračunajo 6% za zamudne obresti in se izterja neplačani davek z obrestmi vred prisilno.

Zemljarina dospel v plačilo ter se mora plačati v dveh enakih letnih obrokih, najkasneje dne 15. avgusta 1932 in dne 1. novembra 1932. Splošni 1 odstotni davek na poslojni promet onih zavezancev, ki ga plačujejo po knjigi opravilnega prometa, se mora plačati za 1. četrtletje 1932 najkasneje do 30. januarja.

Davek na rente, ki se pobira v smislu čl. 71 zakona o neposrednih davkih posredno po dolžniku, se mora plačati v 45 dneh po poteku vsakega polletja tedaj za 1. polletje do vstetega 14. avgusta 1932.

Uslužbenški davek, kakor tudi davek na samske, ki ga pobirajo službovalci, in sicer: 1. državne in samopravne institucije, 2. družbe, ki polagajo javno račune in ki so načelno zavezane družbenemu davku brez ozira na število zaposlenih in 3. ostali delodajalci, če zaposlujejo mesečno povprečno nad 20 zaposlenih, morajo ti službovalci odpremiti davčni upravi najkasneje do 15. dne po preteku vsakega meseca. Ostali delodajalci pa plačujejo ta davek polom davčnih znanik na vse zaslužke. Davek na samske morajo tudi vsi ostali delodajalci odpremiti davčni upravi brez izjeme v gotovini, in sicer najkasneje do 15. dne po preteku vsakega meseca.

Pregled knjižice za uslužbenški davek

Vse delodajalce, ki morajo po členu 100 zakona o neposrednih davkih plačevati uslužbenški davek v davčnih znakmah, poziva davčna uprava, da v smislu navedbe ministrstva financ od 10. septembra 1929 (št. 83.390) predložijo tekom meseca januarja 1932 davčni upravi na pregled knjižice za uslužbenški davek, da se le-ta pripravi na rednem in pravilnem plačevanju uslužbenškega davka v davčnih znakmah, sicer se proti njim postopa po čl. 139 odtodno v primeru zatajbe davka po čl. 142 zakona o neposrednih davkih.

Samski davek

Nadalje se vsi privatni delodajalci opozarjajo na zakon o davku na neozonjene moške osebe od 20. decembra 1930. Po odredbah tega zakona so dolžni plačati davek na neozonjene osebe: a) vsi neozonjeni moški, b) vdovec brez zakonice deec, c) vsi moški, ki so ločeni sodnijsko, če nimajo zakonskih otrok in ne vzdržujejo žene in otrok. Ta obveznost velja za one, ki so izpolnili 30. leto in niso priporočili 60. leta in stanujejo v mestih, mestcih, trgih in v krajih s sedežem ereskega načelnika. Oproščeni pa so tega davka: 1. vse posvečene osebe, ki jim je zakon prepovedan po cerkvenih predpisih, 2. osebe, ki se zaradi cerkvenih predpisov ne morejo ponovno oženiti, 3. vojniki in podoficirji pod zastavo in nižji oficirji, 4. obsojenici v zaporih, 5. tuji, 6. osebe, ki so po civilnem zakoniku nesposobne upravljati svoje imetje, 7. polni invalidi, 8. osebe v službenih odnosih, čijih plače ne znašajo več kakor 2500 Din mesečno. Davek plačajo osebe od 30. do 35. leta v iznosu 50 odst. uslužbenškega davka (pe iznosu 95 in 96); osebe v starosti od 35. do 40. leta plačajo 40 odst., od 40 do 55. let 25 odst., od 50 do 60 let pa 10 odst.

Ta davek se plačuje skupno z uslužbenškim davkom tako od ponavljajočih se 10. hodkov kakor od dohodkov od slučaja do

slučaja. Organi, ki izplačujejo plače, so dolžni ugotoviti od vsakega posameznega uslužbenca ali je samski, vdovec ali ločenec, dalje ali je kot vdovec ali ločenec imel zakonito deca, razen tega pa tudi ali vzdržuje ženo in zakonske otroke.

Prav tako so dolžni organi ugotoviti starost uslužbenca, ki je podvržen davku ob koncu davčnega leta. Posvečenim osebam, vojakom in podoficirjem ter nižjim oficirjem, dalje onim uslužbencom, katerih mesečni dohodki so manjši od 2500 Din brutto, ni treba dokazati, da so oproščeni tega davka, ker se to lahko ugotovi na podlagi uradnih podatkov. Vse druge oproščene osebe morajo pravico do oprostitve dokazati s listinami.

— Pobiranje občinskih trošarin v l. 1932. V »Službenem listu« dravske banovine je objavljen razglas kr. banske uprave, ki dovoljuje, da smejo vse občine dravske banovine, izvzemši avtonomnih mest Ljubljane, Maribora in Celja, pobirati v času od 1. januarja 1932 naprej pa do odobritve proračunov, odn. razglasitve eventualno zvišanih trošarin občinske trošarine in isti višini, kakor so bile odobrene po proračunih za l. 1931.

— Pogajanja za kliring med Avstrijo in Jugoslavijo. Kakor poročajo iz Dunaja, so pogajanja glede uvedbe kliringa za likvidacijo trgovskih plačil med Avstrijo in Jugoslavijo že precej napredovala. Glede postopanja s plačili iz tekočih trgovskih poslov je dosežen že sporazum. Pogajanja pa se vršijo še glede načina likvidacije starih terjatev.

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnikov Kolarija Franca in Ivane, pos. v Gradšču pri Slovenjgradu (poravnalni upravitelj dr. Al. Bračkovič, odvetnik v Slovenjgradu; narok za sklepaje poravnave pri okr. sod. v Slovenjgradu 30. januarja ob 9. prijavni rok do 23. januarja, kvota 50 odst.), nadalje o imovini dolžnikov tvrde Drago Cerlini, modne trgovine in tvrde »Lukra«, industrije kravav v Celju, Glavni trg (poravn. upr. dr. Drago Vrečko, odvetnik v Celju; narok za sklepaje poravnave pri okr. sod. v Celju 1. februarja ob pol 9. prijavni rok do 27. januarja, kvota 40 odst.), o imovini Jos. Milnarica, trgovca v Mariboru, Glavni trg 17. (por. upr. Ant. Fabian, višji davč. uprav. v pok. v Mariboru; narok za sklepaje poravnave pri okr. sod. v Mariboru 4. februarja ob 10. oglasitveni rok do 30. januarja), o imovini Rib. Kraupnerja, mediacija in svečarja v Celju, Glavni trg 6 (poravn. upr. dr. Iv. Stanovnik, odv. v Celju; narok za sklepaje poravnave pri okr. sod. v Celju 8. februarja ob pol 9. prijavni rok do 3. februarja, kvota 40 odst.), o imovini Antona Fedrana, trg. v Št. Jurju ob j. ž. (poravn. upr. dr. A. Vršič, odv. v Celju, narok za sklepaje poravnave pri okr. sod. v Celju 20. februarja ob pol 9. prijavni rok do 15. februarja, kvota 40 odst.) in o imovini Henrika Bohmerwolda, trgovca v Ljubljani, Kolodvorska 12 (por. upr. dr. Al. Kobal, odvetnik v Ljubljani; narok za sklepaje poravnave pri okr. sod. v Ljubljani 30. januarja ob 11. oglasitveni rok do 25. januarja).

— Dobave. Direkcija državne železarnice Vreče sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 4000 kg mila. Direkcija državne rudnika Kreka sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 500 komadov podkev in 1000 komadov pil. Direkcija državne rudnika Senjski Rudnik sprejema do 4. januarja ponudbe glede dobave 1000 kg slaufertjeve masti. Direkcija državne rudnika Breza sprejema do 11. januarja ponudbe glede dobave raznih vijakov, steklenice za kisik, 1500 m kablja, glede dobave jamskih signalnih zvoncev in 300 m jermen. Direkcija državne rudnika Velenje sprejema do 11. januarja ponudbe glede dobave sit za sortiranje premoga ter glede dobave strokovnih čenopisov. Dne 11. januarja se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertna licitacija glede dobave telegrafsko - telefonskega materiala. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

— Dobave. Direkcija državne rudnika Velenje sprejema do 11. januarja ponudbe glede dobave 400 m jamskega lesa. Direkcija državne rudnika Banja Luka sprejema do 14. januarja ponudbe glede dobave 200 m kablja. Direkcija državne rudnika Kreka sprejema do 14. januarja ponudbe glede dobave naprave proti prenapetosti ter glede dobave 2000 kg masti za jamske vozčke. Direkcija rudnika Kakanj sprejema do 15. januarja ponudbe glede dobave 2000 kg namiznega olja, 2500 kg kave, 5000 kg riža in 2000 kg mila. Vršijo se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12. januarja pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave mrežice za plinske svetilke, 11. januarja pa glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala; 15. januarja pa pri upravi državnih monopolov, ekonomski odelek v Beogradu glede dobave motovca. Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.

Borze

29. decembra.

Na ljubljanski borzi sta se danes devizi Bruselj in Praga nekoliko okrepili, deviza Trst pa je malo popustila. Tečaj ostalih deviz so nespremenjeni.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je prišlo do prometa v Vojni škodi za kaso po 257, pozneje pa po 254. Nekaj prometa je bilo v dolarskih papirih, in sicer v 7% Blairu- vemu posojilu po 47,50 in 49, v 8 odstolnem pa po 55 in pozneje po 57.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2256,05 — 2262,89, Bruselj 788,86 — 786,22, Curih 1097,85 do 1101,15, London 189,21 — 196,71, Newyork

5604,43 — 5621,43, Pariz 220,72 — 221,38, Praga 106,65 — 107,15, Trst 283,14 — 289,14.

Zagreb. Amsterdam 2256,05 — 2262,89, Bruselj 788,86 — 786,22, London 189,21 do 196,71, Milan 283,14 — 289,14, New-York kabl 5626,43 — 5643,43, New-York ček 5604,43 do 5621,43, Pariz 220,72 — 221,38, Praga 106,65 — 107,15, Curih 1097,85 — 1101,15.

Curih. Beograd 9,10, Pariz 20,10, London 17,60, Newyork 512,50, Bruselj 71,50, Milan 26, Madrid 43,40, Amsterdam 205,75, Berlin 121,60, Stockholm 97,75, Oslo 96,25, København 97,25, Sofija 3,71, Praga 15,18, Varšava 57,50, Bukarešta 3,05.

Elekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžirana in kasa 252,50 — 254, 7% investicijsko 60 bl., 4% agrarne obveznice 30 bl., 7% Blair 47,50 — 48, 8% Blar 54 — 55, 6% beguške 39 bl.

Beograd. Vojna škoda 254, 253, 252,50, 251, 250 zaklj., 7% investicijsko 61 bl., 4% agrarne 30 zaklj., 6% beguške 37 — 38, Narodna banka 5000 — 6000.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 29. decembra. Začetni tečaj: Pšenica: za december 33, za maj 33,50, za julij 34,875; koruza: za december 35,75, za maj 40,375, za julij 40,875.

+ Novosaška blagovna borza (29. t. m.). Tendence nespremenjena; promet: 31 vagonov. Rž: baška 150 — 155, Oves: baška, sremski, slavonski 127,50 — 132,50, Koruza: baška s kavosno garancijo 58 — 60; baška, sremska za januar 61 — 63; za mare — maj 75 — 77,50; sremska s kavov. garancijo 60 — 62; okolica Sid 63 — 65; sremska za mare — maj 77,50 — 80; baška sušena 72 — 74; sremska sušena 74 — 76; okolica Sid 76 — 78. Ječmen: sremski, 63-64 kg 122,50 do 127,50, Moka: baška in banalska »Ogg« in »Ogg« 360 — 380; »2« 340 — 370; »5« 305 do 310; »6« 255 — 265; »7« 190 — 200; »8« 122,50 do 127,50. Otrobi: baški in sremski 85 do 90; banalski 80 — 85. Fižol: baški, sremski beli brez vreč, 2%, 187,50 — 192,50.

+ Budimpeštanska termiska borza (29. t. m.). Tendence slaba, promet miren. Pščenica: za mare 13,50 — 13,52, za maj 14,49 do 14,42; rž: za mare 15,25 — 15,26; koruza: za maj 14,20 — 14,22.

Najprijetnejše silvestrovanje

priredi brezdvomno

kavarna in restavracija „Emona“

v vseh svojih prostorih. 15888

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek 28. decembra: zaprlo.
Sreda 30. decembra: Dve novice. B.
Četrtek 31. decembra: ob 21. Trije vaški svetniki. Izven. Znižane cene.
Petek 1. januarja: ob 15. Čvrček za pečjo. Izven. Znižane cene. Ob 20. Gospa ministrica. Izven. Znižane cene.
Sobota 2. januarja: Priitlje in prvo nadstropje. D.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Iz življenja in sveta

Vojna v Mandžuriji se nadaljuje

Japonska pehota je po dolgem topniškem obstreljevanju napadla kitajske postojanke pri Kinčavu. Kitajci se branijo, kolikor se morejo. Vojne operacije ovira oster mraz, ki je dosegel že 20 stopinj Celzija. Slika kaže japonske artiljerijske opazovalce.

Telesne vaje in poklic

Poklicno telesno delo se ne more primerjati s sportom

V krogih, ki danes še vedno od daleč gledajo na sportno življenje, je še precej takšnih, ki morajo že v svojih poklicih opravljati težko telesno delo. Vsi ti se izgovarjajo kratko: Zame je sporta dovolj podnevi; zvečer sem preveč truden, da bi še tekkel za žogo ali drugim!

Vprašanje je zanje rešeno, toda slabo! Učinka poklicnega dela in sportnih telesnih vaj na zdravje sta popolnoma različna. Poklicno delo je vedno enako in zahteva močnejše delovanje gotovih telesnih delov, dočim krepki sport vse telo enakomerno in vpliva osvežujoče na vse njegove dele. Zato je docela napak vzporejati poklicno telesno delo s sportnim. V poklicu, kjer je treba po večini delati sključeno, delujejo le nekatero skupine mišičja, kar škoduje ostalim in vpliva kvarno na držo telesa ter zaradi zoženega kroga telesa tudi na notranje organe. Gibanju pri poklicnem delu manjkajo oni gibi v vsaki sportni panogi, pri katerih se iztegne vse telo in deluje jo vse mišice. Sicer pa je treba upoštevati tudi okolnost, da se na sportnem polju človek giblje povsem prosto, brez pritiska in sile, kar je seveda bistveno različno od onega telesnega napora, ki ga mora človek žrtvovati v določenem času za izvršitev takšnega — tudi točno odmerjenega — dela.

Največji pustolovec sveta

je »časni naslov« za Trebituha Lincolna, ki je spet obrnil pozornost sveta nase. Njegovo življenje je voharno. Tako je bil n. pr. že protestantski župnik, član angleškega parlamenta, vohun, ponarejevalec menic, budistični menih, generalni ravnatelj itd. Nadalje se je udeležil Kappovega puča, bil je desna roka kitajskega generala Vupefuja in zdaj je stopil spet na pozornico kot svetovalec generala Ma...

la. Tudi ta stran poklicnega telesnega dela zmanjšuje morebitni zdravilni vpliv takega dela.

Zdi se, da je prav ta okoliščina odločilna za one, ki se izgovarjajo, da so zaradi vsakdanjega dela tako izmučeni, da jim zvečer ni za nobeno sportno udejstvovanje. Vsi ti seveda ne poznajo osvežujočega vpliva amaterskega sporta in imajo sportno delo za telesno muko, za katero je treba počitka kot pred poklicnim telesnim delom.

Delno krivdo, da se ravno ti krogi neko odvrtačo od sporta, nosijo tudi društva sama, ki ne upoštevajo poklicnega udejstvovanja in uvrstijo vse svoje sportnike šablonsko na igrališča. Brez dvoma je velikega pomena, da se v sportnem pokretu izravnava socialne razlike, da se v njem družijo duševni in telesni delavci brez razlike stanu; toda iz gornjih vidikov bi bilo vendar umestno, da bi klubova vodstva nekoliko upoštevala, kako so njihovi člani zaposleni v poklicih.

Kdor sedi ure in ure v uradu, sključen za pisalno mizo, in prihaja na igrišče telesno in duševno izmučen, išče tamkaj predvsem telesnega gibanja in skuša po mili volji dati duška svojemu nagonu do fizičnega napora. Kdor pa prihaja že izmučenih udov na igrišče, se ne bo veselil prenaporne in težkega treninga. Takšnim sportnikom bi bilo priporočiti več zabave v igri; v lahki igri pozabijo na utrujenost in se polagoma zopet — ne da bi opazili — vnamajo za večje napore.

Vse sportnike, brez razlike poklica, starosti in spola, pa veže skupna vez, notranje sportno doživljanje, veselje, ki ga ima vsak, kdor se za dobro voljo in veseljem loti sporta. To doživljanje jih dviga nad mroko vsakdanjostjo in jim vliva ljubezen in občudovanje za sport.

Smučar pod plazom

V Šidmoherdnu se je za božične praznike utrgala močna plast snega in pokopala pod seboj 25-letnega električarja avstrijskih državnih železnic Friderika Wimmerja. Može je bil na smučarskem izletu. Čeprav so bili v Wimmerjevi bližini nekateri sportni tovariši, ki so skušali smučarja rešiti, jim ni uspelo, da bi rešili moža živga. Ko so plaz razkopali, je bil nesrečnejš za mrtev.

Požar v cirkusu

Iz Colmarja poročajo, da je v nekem potujočem cirkusu, ki se je bil utaboril v bližini colmarske topniške vojašnice, izbruhnil iz neznanih vzrokov velik požar. Štiri otroke nekega košarja, stari od 7 mesecev do 8 let, ki so spali v nezavarovanem vozu, so plameni zajeli in so zgoreli živi. Peti otrok pa je bil življenjsko nevarno poškodovan.

Lionel Barrymore

Ameriška »Academy of motion picture Arts and Sciences« je podelila letošnjo veliko nagrado za filmsko nagrado Lionelu Barrymoreu, in sicer za njegovo vlogo v filmu »Free Soul«, v katerem je igral z Normo Shearer. Ta nagrada pomeni veliko priznanje umetniku, ki v svojem življenju ni bil baš deležen priznanja.

Ze pred več leti je nastopil s svojim bratom Johnom v gledališki igri »The Jest« v New Yorku, a dočim je bil John deležen največjega aplavza, se ni za Lionela nihče zanimal. Tudi pozneje, ko se je posvetil filmu, je dolgo časa debutiral v temi, dočim je njegov brat stopal od zmage

Lionel Barrymore (levo) z bratom Johnom

do zmage in pravijo, da je pri enem samem filmu zaslužil 175.000 dolarjev. John se je pač razumel na efektno igro z velikimi zunanji gestami, dočim je Lionel podajal svoje vloge s popolno, nevsiljivo preprostostjo in naravnostjo. To vedno zapostavljanje ga je končno pripravilo do tega, da se je posvetil igralski karieri in postal filmski režiser. V tej stroki je že takoj pravi velike uspehe.

Okoliščine so potem hotele, da je vendarle nastopil v vlogi odvetnika v filmu »Free Soul«. Tedaj so naposled odkrili njegov veliki talent in mu ni preostalo drugega, nego da se je vrnil k interpretaciji. Pravkar pripravljajo film »Arsene Lupin«, v katerem bo igral s svojim bratom. Nadaljnja kariera pa mu je zagotovljena.

Odpravljen veronauk

Angleži so zelo zvesti staremu izročilu in morajo polagati vsi gojenci oksfordske univerze državni izpit iz veronauka, kakor je to bilo v navadi v srednjem veku. Ta izpit ni nobena malenkost. Visokošolci, ki so se zmotili pri nastevanju desetih zapovedi ali mislili, da je Mojzes tudi ustavil sonce, so bili neusmiljeno zavrženi ter so izgubili šolsko leto.

Prof. Parker, predstojnik Colegea sv. Magdalene, se je zdaj usmili dijaštva ter univerzitetnemu svetu predložil ukinitve izpita iz veronauka. Navedel je dva razloga za to reformo. Predvsem imajo kandidati itak mnogo dela: čas, ki ga porabijo za temeljito osvojitve zgodovine, pisma, bi se lahko izrazil za koristnejši strokovni studij. Drugič pa smatrajo dijak sami ta izpit za težko nadlogo, ki je popolnoma nepotrebna za bodočnost.

Univerzitetni svet je dolgo razpravljalo o predlogu. Zmernejši člani so sicer menili, da bi se izpit lahko olajšal in vendar ostal »tradiciji na ljubo«, toda prof. Parker ni hotel omiliti svojega predloga in je doživel sijajno zmago. Pri glasovanju je bilo 140 profesorjev za ukinitve izpita, 90 pa za ohranitev. Dijaštvo, ki je izvedelo o izidu glasovanja, je Parkerju priredilo navdušeno podokniko.

ŽIVLJENJE IN SVET

v novem letu

Zaključena je deseta knjiga edinega slovenskega poljudno znanstvenega in zabavnega tedenskega obzornika »ŽIVLJENJE IN SVET«. Prične se enajsta knjiga, ki bo izhajala, kakor doslej, v tedenskih zvezkih v prenovljeni obliki.

Za novo knjigo smo si pridobili med drugimi zanimivostmi ilustrirano

Zgodovino v zrcalu poštne znamke,

mikavno zbirko zgodb, ki bo zbujala zanimanje vsakemu čitatelju, ne glede na leta in spol. Sestavki vsebujejo občo človeško zanimivost in bodo postali

težko pričakovani vsakotedenski dogodek.

Nadalje bomo priobčevali prav tako ilustrirano serijo

Tri minute potovanja

po vsem svetu, ki bo nedvomno zanimala vse naročnike.

Poleg poljudno znanstvenega štiva, ki bo razpravljalo, kakor doslej, o vseh aktualnih vprašanjih moderne znanosti in človeškega napredka, bo pričel izhajati v novi knjigi izvirni slovenski

roman

BEDAKOVA OSVETA

prikazuje žalno usodo vojne žrtve.

Navzlic vsebinski in ilustrativni izpopolnitvi naše revije ostane naročnina nespremenjena: Celoletno (dve knjigi) Din 80.—, polletno (ena knjiga) Din 40.—, trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Za inozemstvo: Italija trimesečno 8 lir, celoletno 30 lir. Francija mesečno 4 franka. Češkoslovaška mesečno 6 kron. Avstrija mesečno 1 šiling. Amerika in ostalo inozemstvo letno 1½ dolarja.

Naši stari, zvesti naročniki naj širijo revijo med svojimi znanci, da jo bomo mogli še bolj izpopolniti, kajti čim širši bo krog naročnikov, tem bogatejša bo revija.

Uredništvo in uprava

tedenske revije

»ŽIVLJENJE IN SVET«

Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Originalna zavarovalna goljufija

V Franciji so prišli na sled zanimivi zavarovalni goljufiji. 32-letni strojevodja Durand je pred približno poldrugim letom zapustil svojo družino ter odšel s svojo ljubico Jeanno Tialat v Alžir. Tam je sklenil zavarovalno pogodbo, ki je njegovi ljubici zasigurala 110.000 frankov za primer njegove smrti.

Kmalu potem, ko je bila pogodba podpisana, je Durand povzli tucet kiminskih kroglic, njegova prijateljica pa mu je zamazala obraz z neko kemično raztopino, ki je dala njegovi koži zelenkast videz. Nato je poklicala zdravnika in ga prosila, naj izstavi mrtvaški list, kar se je zgodilo brez ovir. Po zdravnikovem odhodu so prinesli v hišo krsto, vanjo pa so nasuli peska, v katerega so zagrebi leseno lutko. Vršil se je tudi pogreb z vsemi ceremonijami in kmalu je prešla Jeanne Tialat vsoto 150 tisoč frankov.

Durand, ki se je po svojem »pogrebu« čuti logroženega, se je izsnil ter odšel s svojo ljubico v Constantine, vendar si ni mogel kaj, da ne bi vsak teden enkrat, in sicer v soboto, zahajal v Alžir na lasten grob, katerega je vselej okrasil. V Alžirju ga sicer niso spoznali, zato pa je mož zaglavljal v Parizu, kamor se je kmalu preselil s svojo ljubico, kjer sta hotela ponoviti zavarovalno goljufijo. Policija je vzela parček v drobnogled, aretirala sleparja in njegovo ljubico, vtaknila oba v luknjo in ju ločila najbrž za vedno.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Konec pariške cestne železnice

Kakor poročajo iz Pariza, bo prihodnje leto velik del pariške cestne železnice popolnoma ustavljen. Železniške proge, ki se bodo izkazale za potrebne, bo zaenkrat nadomestil avtobusni promet.

Iz uredniškega koša

Cebulovo. V neki tukajšnji šoli se je jezila učiteljica nad vedenjem male šolarke in je menila ob koncu svoje pridige: »Samo osem dni bi hotela biti tvoja mati!« Nato mala: »Da, gospodična, opoldne povprašam očeta, ali hoče.«

Vsak dan ena

Optimist

»Nekaj dobrega imajo tudi poplave! Vsa pomivanje je bolj enostavno.«

Nekaj imen z važnimi dogodki v letu 1931

1. Dr. H. Sahn, berlinski nadžupan. 2. Sir Hubert Wilkins, čigar poskus prodreti s podmornico na severni tečaj, se je ponesrečil. 3. Italijanski zrakoplovni minister Balbo, ki je preletel Južni Atlantik. 4. Adachi, japonski politik, ki je predsedoval haškemu mednarodnemu razsodišču. 5. Prof. Piccard, ki je prvi dosegel z balonom stratosfero. 6. Gangkajšek, predsednik kitajske osrednje vlade, ki je moral odstopiti zaradi popustljivosti do Japonske. 7. Zadnji španski monarh Alfonz XIII. 8. W. Gronau, ki je dvakrat preletel severni Atlantik. 9. Alcalá Zamora, prvi predsednik španske republike. 10. Pierre Laval, francoski ministrski predsednik. 11. G. Groen-hoff, ki je postavil s svojim letalom svetovni rekord na daljavo. 12. Charlie Chaplin. 13. Elli Beinhorn je brez spremstva križarila po severni Afriki in je v decembru prav tako sama startala v Indijo. 14. Italijanski vnanji minister Grandi. 15. Maks Schmeling je premagal Striblinga. 16. Paul Doumer, novi predsednik francoske republike. 17. Nüsslein, ki je premagal Najucha. 18. Adolf Hitler. 19. Amy Johnson. 20. Baron Louis Rothschild, šef skrahiranega avstrijskega kreditnega zavoda. 21. J. Schöber, čigar vloga carinske unije med Avstrijo in Nemčijo je propadla. 22. Državni kancelar dr. Brüning. 23. Dr. Pfirmer, vodja avstrijskih heimweh-rovcev, ki je bil obtožen veleizdaje in oproščen. 24. Prof. Alfred Wegener, žrtev znanosti v groenlandskem ledu. 25. Prof. O. Warburg, letošnji Nobelov nagrajenec za medicino. 26. Dr. O. Klepper, pruski finančni minister. 27. Marga Etzdorf, ki je preletela progo Berlin — Tokio. 28. Admiral Gladink, poveljnik nemške vojne mornarice. 29. Mahatma Gandhi. 30. Herbert Hoover. 31. General Minami, japonski vojni minister. 32. Ramsay Mac Donald, predsednik angleške koncentracijske vlade. 33. Prof. K. Bosch, letošnji Nobelov nagrajenec za kemijo. 34. Cilly Aussem. 35. Prof. Fr. Bergius, letošnji Nobelov nagrajenec za kemijo. 36. François-Poncet, francoski poslanik v Nemčiji. 37. Nemški politik dr. A. Franzen. 38. Jakob Goldschmidt, ki je zakrivil polom velike darmstadtske Narodne banke.

